

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)**

**dokonanej w dniach 10 – 11 marca 2018 roku
na kierunku „Finanse i rachunkowość”
prowadzonym
we Wszechnicy Polskiej Szkole Wyższej w Warszawie**

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	9
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	20
Dobre praktyki	21
Brak.....	21
Zalecenia	21
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	26
Zalecenia	26
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	29
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	31
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33

Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Zalecenia	36
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	36
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stefan Wrzosek, członek PKA,

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA,
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA,
3. dr Artur Stefański, ekspert PKA pracodawca,
4. dr Jacek Lewicki, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego,
5. Angelika Karbowa, ekspert PKA ds. studenckich.

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym we Wszechnicy Polskiej Szkole Wyższej w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez PKA na rok akademicki 2017/2018. Kierunek *finanse i rachunkowość* był objęty oceną w 2011 r., w wyniku której otrzymał ocenę pozytywną (wtedy kierunek prowadzony był przez ówczesny Wydział Administracji i Finansów Wszechnicy Polskiej, obecnie Uczelnia nie posiada podstawowych jednostek organizacyjnych w rozumieniu Ustawy PSW).

Wizytacja kierunku *finanse i rachunkowość* została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą obowiązującą od 12.01.2017 r. Raport Zespołu Oceniającego (ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, interesariuszami zewnętrznymi, hospitacji dostępnych zajęć dydaktycznych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych (por. harmonogram Załącznik nr 2).

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	<i>finanse i rachunkowość</i>
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I i II stopnia
Profil kształcenia	praktyczny– studia I i II stopnia
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne (studia stacjonarne <i>de facto</i> nie są prowadzone) – studia I i II stopnia
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	nauki społeczne – studia I i II stopnia
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk ekonomicznych, dyscyplina finanse – studia I i II stopnia
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia – 6 sem., 180 ECTS Studia II stopnia – 4 sem., 120 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	Studia I stopnia: - stacjonarne i niestacjonarne 18 ECTS/425 h, w tym 301 poza Uczelnią Studia II stopnia : - stacjonarne i niestacjonarne 18 ECTS/450 h, w tym 334 poza Uczelnią
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia – nie są prowadzone specjalności Studia II stopnia: - <i>Finanse i rachunkowość przedsiębiorstwa,</i> - <i>Finanse publiczne</i>
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia – licencjat Studia II stopnia – magister

Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	Dla I stopnia: 13 Dla II stopnia: 13	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	Studia I st. – 74 Studia II st. – 89
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia I st. – 1890 Studia II st. – 945	Studia I st. 1008 Studia II st. 512

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	Zadowalająca

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

W odpowiedzi na raport oceniający Uczelnia uznaje za nietrafną ocenę dotyczącą praktycznego charakteru zajęć dydaktycznych, w tym przedmiotów w formie wyłączeń. Zespół oceniający nie rozpatrywał tego zagadnienia tylko ze względu na liczbę takich modułów i z punktu widzenia tylko profilu praktycznego. Stwierdził jednak, że bez względu na profil kształcenia bez ćwiczeń ze statystyki, finansów przedsiębiorstw, ubezpieczeń, audytu i kontroli wewnętrznej itd. nie można osiągnąć deklarowanych umiejętności. Także w odniesieniu do prac dyplomowych w odpowiedzi Uczelni są sformułowania wskazujące na domniemanie że zespół oceniający nie dostrzegał, które są z profilu ogólnoakademickiego. Zespół doskonale wiedział, że wszystkie, ale bez względu na profil, w Uczelni prace dyplomowe mają mieć cechy projektu lub realizacji projektu, a prace wylosowane takich cech nie miały. Twierdzi się też, że

nie trafnie oceniono wymiar praktyk. Liczba 520 godzin (na każdym stopniu) była podana tylko w tekście raportu samooceny, w kartach przedmiotu praktyka zawodowe były mniejsze liczby i po odjęciu od nich liczb godzin zajęć w Uczelni (praktyk grupowych, które zdaniem zespołu oceniającego nie mają cech praktyk) pozostało na praktyki indywidualne 301 lub 334 godziny (zależnie od stopnia studiów), a to zdaniem zespołu oceniającego nie są 3 miesiące. Brak zatem podstaw do zmiany oceny wg kryterium 2. Podobnie nie ma podstaw do zmiany oceny związanej z kryterium 3,5, 6 i 8 bo w odpowiedzi Uczelni są informacje, które zespół brał już pod uwagę. Nie ma natomiast informacji o działaniach realizujących zalecenia. W związku z kryterium 4. nie kwestionowano dorobku naukowego osób wymienionych w załączniku 5., lecz nie zaliczono ich do minimum kadrowego ze względu na to, że dorobek był z innych dyscyplin, niż ta, na której oparto koncepcję kształcenia. Uchwała Senatu z 6.04.18. rozszerzyła listę dyscyplin o ekonomię, prawo i nauki o administracji. Do rozszerzenia o ekonomię i prawo zespół oceniający jest w pełni przekonany, a to oznacza możliwość włączenia do minimum kadrowego osób poprzednio niezaliczonych (3 samodzielnych nauczycieli akademickich i 2 doktorów) i zmianę oceny wg kryterium 4. Do zmiany oceny związanej z kryterium 7. skłania informacja, że po wizytacji dokonano pierwszego zakupu oprogramowania finansowo-księgowego (Symfonia Finanse i Księgowość), w trakcie realizacji są następne podobne zakupy. Zbiory biblioteki uzupełniono natomiast o 2 czasopisma związane z ocenianym kierunkiem (Bak i Kredyt, Rachunkowość i Podatki). Zespół oceniający traktuje te zakupy jako dobry początek koniecznych uzupełnień.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Uczelnia sformułowała swą misję i strategię uchwałą Senatu z 2013 r. Misja to: „kształcenie na wysokim poziomie studentów na potrzeby krajowego, europejskiego i regionalnego rynku pracy; przygotowanie świątłych obywateli demokratycznych państw, aktywnie dbających o ciągły rozwój, w tym edukacyjny: promowanie wysokiej mobilności studentów i pracowników oraz wspieranie kształcenia ustawicznego”. Jest to sformułowanie poprawne, lecz bardzo uniwersalne, możliwe do przyjęcia w różnych uczelniach, nieakcentujące tożsamości i specyfiki tej Uczelni. Podobnie uniwersalnie, choć ambitnie sformułowane są cele strategiczne. Jest oczywiste, że do takich sformułowań przystają dość różne koncepcje kształcenia i programy, w tym także przyjęte dla ocenianego kierunku. Obecnie koncepcja kształcenia odpowiada etapowi przejściowemu między profilem ogólnoakademickim i praktycznym. Zawiera już znaczące zaakcentowanie ważności umiejętności i kompetencji społecznych i odpowiednie udziały zajęć zorientowanych na umiejętności zawodowe, ale zbyt mało jest praktycznych metod kształcenia i praktyk zawodowych w instytucjach zewnętrznych. Obniżone oceny według kryteriów 2-8 wskazują na niepełną realizację misji, zwłaszcza na nieosiągnięcie wysokiego poziomu kształcenia. Koncepcja powinna nadal ewoluować ku kształceniu umiejętności rozwiązywania konkretnych, występujących w praktyce, problemów gospodarczych. Jako że takie problemy mają zwykle wieloaspektowe konotacje, wskazane jest rozszerzenie podstaw kierunku o inne dyscypliny naukowe.

Koncepcja kształcenia obecnie nie jest wyraźnie oryginalna, nie zawiera ustaleń, na które wyraźny wpływ miałoby przedstawiciele praktyki gospodarczej, ale od kilku miesięcy funkcjonuje w Uczelni Zespół Ekspertki złożony z osób (przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych) o znakomitych doświadczeniach zawodowych i wykazujących znaczne zaangażowanie. To daje szansę na opracowanie koncepcji bardziej oryginalnej i stosownej dla niedużej uczelni o specyficznych atutach, a także zorientowanej na ćwiczenie umiejętności zawodowych, których opanowanie zwiększy szanse absolwentów na rynku pracy.

1.2.

Kadra naukowo-dydaktyczna kierunku prowadzi badania naukowe i publikuje ich wyniki. Dominują jednak wciąż przede wszystkim badania wzbogacające i systematyzujące wiedzę, a nie prace rozwojowe (zorientowane na zastosowania praktyczne). Próby podejmowania prac mających walor przydatności praktycznej są już widoczne w związku z finansami publicznymi oraz rachunkowością – przede wszystkim dotyczą identyfikacji praktycznych problemów. Brakuje tego w zakresie finansów przedsiębiorstw. Brakuje też współpracy z przedsiębiorstwami, która miałaby wpływ na doskonalenie koncepcji kształcenia, choć tu nadzieje można wiązać z wspomnianym Zespołem Ekspertkim. Bezpośredni kontakt z biurami rachunkowości, starostwem powiatowym i innymi instytucjami ze sfery finansów publicznych, bankowości i ubezpieczeń już daje możliwości czerpania inspiracji do doskonalenia koncepcji kształcenia i wraz z doświadczeniem zawodowym nauczycieli akademickich wyraźnie wzbogaca treści programowe.

1.3.

Aktualne efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały określone Uchwałą nr 9/2017 Senatu Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie zatwierdzenia opisu efektów kształcenia dla studiów o profilu praktycznym. Efekty te, podobnie jak wciąż wykorzystywane ze względu na istniejące roczniki kontynuujące kształcenie ogólnoakademickie, zostały określone w szczególności dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów zostały przyporządkowane do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny finanse. Analiza treści efektów kształcenia wskazuje, że ta jedna dyscyplina to zbyt mało. Po wizytacji Uczelnia przesłała informację o zamiarze rozszerzenie listy dyscyplin, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia. Miałyby ona obejmować dziedzinę nauk ekonomicznych, dyscyplinę finanse i ekonomia oraz dziedzinę nauk prawnych, dyscypliny prawo i nauki o administracji. Opis efektów kształcenia nie zawiera jednak elementów uzasadniających dołączenie dyscypliny nauk o administracji. Poza tym to tylko zamiar.

Dla studiów pierwszego stopnia sformułowano 9 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 12 w zakresie umiejętności i 6 w zakresie kompetencji społecznych. Dla każdego z efektów kierunkowych wskazano jedno odniesienie do charakterystyk ogólnych drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poza jednym efektem z zakresu wiedzy mającym dwa odniesienia). Efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia obejmują 16 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 20 w zakresie umiejętności i 7 w zakresie kompetencji społecznych. Dla każdego z efektów kierunkowych wskazano jedno odniesienie do charakterystyk ogólnych drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dostrzegalna jest też zgodność treści efektów kształcenia z niektórymi efektami określonymi dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.

Rozwinięcie efektów kierunkowych zostało dokonane w formie efektów przedmiotowych. Są one zawarte w kartach przedmiotów. Dla poszczególnych przedmiotów sformułowanych zostało po kilka efektów przedmiotowych. Wskazano ich odniesienie do efektu bądź efektów kierunkowych. Efekty przedmiotowe zostały sformułowane w różny sposób dla poszczególnych przedmiotów. Dla niektórych, także mających znaczenie dla kształcenia umiejętności zawodowych, podano jedynie efekty w zakresie wiedzy, dla innych są to efekty z zakresu wiedzy i umiejętności bądź z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku studiów związane są ze zdobywaniem praktycznych umiejętności właściwych dla zakresu działalności zawodowej odpowiadającej temu kierunkowi. Jako przykłady dla studiów pierwszego stopnia można podać następujące kierunkowe efekty kształcenia w zakresie umiejętności: „posiada umiejętność prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz uproszczonych form ewidencji księgowej”, „potrafi sporządzać sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa i deklaracje podatkowe”, „potrafi ocenić kondycję finansową jednostki na podstawie danych ze sprawozdawczości finansowej; potrafi wykorzystać narzędzia analizy finansowej i statystyki”. Natomiast dla studiów drugiego stopnia można podać następujące przykładowe kierunkowe efekty kształcenia: „posiada umiejętność bilansowania środków gospodarczych i źródeł ich pochodzenia oraz sporządzania rachunku wyników zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości”, „potrafi sporządzać sprawozdanie finansowe, deklaracje podatkowe, sprawozdania GUS, deklaracje ZUS”, „potrafi w sposób pogłębiony ewidencjonować obrót z osobami fizycznymi”.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia sformułowano w sposób przystępny, z zastosowaniem terminologii odpowiadającej dyscyplinom nauki, do których przyporządkowano kierunek studiów. Sposób ich sformułowania pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji stopnia realizacji każdego z efektów.

W zbiorze efektów kształcenia określonym dla studiów pierwszego stopnia przyjęto efekt odnoszący się do znajomości języka obcego: „ma umiejętności językowe w zakresie finansów i rachunkowości zgodne z wymaganiami dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Dla studiów drugiego stopnia efekt w zakresie znajomości języka obcego ma postać: „ma umiejętności językowe w zakresie finansów i rachunkowości zgodne z wymaganiami dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są takie same dla obydwu ich form – stacjonarnej i niestacjonarnej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z misją oraz strategią Uczelni, choć nie oznacza to pełnej realizacji misji. Te podstawy strategiczne są jednak mało oryginalne, a koncepcja kształcenia ma cechy przejściowej między profilem ogólnoakademickim i praktycznym. Badania naukowe są prowadzone, lecz niewiele z nich dotyczy problemów praktycznych i daje możliwość wdrażania do praktyki, czyli może być uznanych za prace rozwojowe.

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są spójne z charakterystykami przyjętymi w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla odpowiednio poziomu szóstego i siódmego w odniesieniu do profilu praktycznego, do którego został przyporządkowany kierunek. Szczegółowe efekty kształcenia zostały sformułowane dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia i są spójne z efektami kierunkowymi. Spójność ta została wskazana w sylabusach przedmiotów. W zbiorze efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów ujęte są efekty powiązane ze zdobywaniem praktycznych umiejętności właściwych dla zakresu działalności zawodowej odpowiadającej umiejętnościom i kompetencjom niezbędnym na rynku pracy.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób przystępny, z zastosowaniem terminologii odpowiadającej dyscyplinie nauki, do której przyporządkowano kierunek studiów. Sposób ich sformułowania pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji stopnia realizacji każdego z efektów.

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia sformułowano efekt kierunkowy i efekty przedmiotowe odnoszące się do języka obcego. Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są takie same dla obydwu ich form – stacjonarnej i niestacjonarnej.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

- Zmodyfikować koncepcję kształcenia tak, by dawała możliwość głębszego opanowywania umiejętności zawodowych. Ze względu na potencjał Uczelni (nieduża, lecz z kilku mocnymi dyscyplinami niezwiązanymi obecnie z ocenianym kierunkiem studiów) rozważyć możliwość specjalizacji w opanowywaniu przez absolwentów umiejętności dotyczących finansów branż związanych z tymi mocnymi dyscyplinami, np. bezpieczeństwa publicznego.
- Podejmować prace badawcze lub projektowe zorientowane na rzeczywiste problemy praktyki gospodarczej i społecznej, wzbogacające treści programowe o zagadnienia związane z praktyką.
- Wprowadzić efekty kształcenia w zakresie umiejętności w ramach przedmiotów mających znaczenie dla kształcenia praktycznego, dla których sformułowano jedynie efekty w zakresie wiedzy.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Plan studiów pierwszego stopnia opiera się na pięciu modułach. Moduł kształcenia kierunkowego na studiach stacjonarnych obejmuje 930 godzin zajęć dydaktycznych, a na studiach niestacjonarnych 480. Przypisano do niego 88 punktów ECTS. Moduł przedmiotów ogólnouczeniowych obejmuje na studiach stacjonarnych 180 godzin, a na niestacjonarnych 104 i 18 punktów ECTS. Moduł przedmiotów obieralnych składa się z przedmiotów o łącznym wymiarze 525 godzin na studiach stacjonarnych i 280 na niestacjonarnych. Przypisano do niego 54 punkty ECTS. Na moduł kształcenia językowego przeznaczono na studiach stacjonarnych 120, a na niestacjonarnych 96 godzin i 10 punktów ECTS. Moduł dyplomowania składa się z seminariów licencjackich w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i 32 na niestacjonarnych. Przypisano do niego 10 ECTS. Praktyki, jako element zajęć dydaktycznych, wliczone są do przedmiotów kierunkowych i realizowane od semestru trzeciego do szóstego w łącznym wymiarze 120 godzin na studiach stacjonarnych i 64 na niestacjonarnych. Nie obejmuje to jednak tzw. praktyk indywidualnych, które nie są ujęte w planach studiów. Ujęte są tylko praktyki grupowe prowadzone w Uczelni lub poza nią. Przypisano do nich łącznie 18 punktów ECTS, co jest liczbą odpowiednią dopiero po uwzględnieniu praktyk indywidualnych, o których będzie mowa niżej.

Sekwencja przedmiotów na studiach pierwszego stopnia jest następująca: przedmioty ogólnouczeniowe realizowane są w większości w pierwszym semestrze, a częściowo także w drugim, przedmioty kierunkowe są rozłożone w czterech pierwszych semestrach, przedmioty obieralne realizowane są w dwóch ostatnich semestrach, nauka języka obcego trwa przez cztery pierwsze semestry, a seminarium licencjackie prowadzone jest w dwóch ostatnich. Poszczególne przedmioty ujęte w planie studiów realizowane są we właściwym następstwie.

Plan studiów drugiego stopnia także opiera się na pięciu modułach. Moduł kształcenia kierunkowego obejmuje na studiach stacjonarnych łącznie 315 godzin zajęć oraz 30 godzin praktyki. Moduł kierunkowy na studiach niestacjonarnych składa się z 176 godzin zajęć dydaktycznych i 16 godzin praktyki. Przypisano do nich łącznie 43 punkty ECTS. Moduł przedmiotów ogólnouczeniowych na studiach stacjonarnych realizowany jest w łącznym wymiarze 120, a na studiach niestacjonarnych 64 godzin. Na zajęcia z tego modułu przewidziano 11 ECTS. Moduł przedmiotów specjalnościowych na studiach stacjonarnych ma łącznie 300 godzin zajęć i 30 godzin praktyki. Na studiach niestacjonarnych na przedmioty specjalnościowe przewidziano 160 godzin i 16 godzin praktyki. Te liczbygodzin praktyk, jak już wyżej wspomniano, są niepełne, bo nie uwzględniają praktyk indywidualnych odbywanych poza Uczelnią. Zajęciom tym przyporządkowano 26 ECTS. Moduł kształcenia językowego to 90 godzin z języka obcego na studiach stacjonarnych i 48 na niestacjonarnych oraz 6 ECTS. Moduł dyplomowania na studiach stacjonarnych to 60 godzin, a na niestacjonarnych 32 godziny seminarium. Zgodnie z szacowanym nakładem pracy studenta przypisano do nich 18 ECTS.

Na studiach drugiego stopnia oferowane są dwie specjalności: Finanse publiczne oraz Finanse i rachunkowość przedsiębiorstwa. W ramach każdej specjalności ujęto 10 przedmiotów, przy czym 7 jest identycznych dla obydwu specjalności.

W programie studiów są także przedmioty do wyboru, lecz według informacji pozyskanych na spotkaniu ze studentami w praktyce brak możliwości takiego wyboru. Na tym spotkaniu studenci także zgłaszali zastrzeżenia co do aktualności niektórych programów i metod kształcenia i wiązali to z przeciętnym wiekiem osób prowadzących zajęcia.

Sekwencja przedmiotów na studiach drugiego stopnia jest następująca: przedmioty ogólnouczelniane realizowane są w większości w pierwszym semestrze, a jeden także w drugim, przedmioty kierunkowe są ujęte w planie dwóch pierwszych semestrów, przedmioty specjalnościowe realizowane są w trzecim i czwartym semestrze, nauka języka obcego trwa przez dwa pierwsze semestry, a seminarium magisterskie prowadzone jest w dwóch ostatnich. Sekwencja poszczególnych przedmiotów ujętych w planie studiów jest właściwa.

Na studiach pierwszego stopnia zajęciom praktycznym przypisano 114 punktów ECTS, co stanowi 63% ogólnej liczby punktów. Natomiast na studiach drugiego stopnia zajęciom praktycznym przyporządkowano 75 punktów ECTS co stanowi 62% ogólnej liczby punktów.

Oszacowania nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów kształcenia dokonano w sylabusach przedmiotów. Obejmują one takie pozycje, jak: udział w zajęciach dydaktycznych, zapoznanie się z literaturą podstawową, przygotowanie się do zaliczenia końcowego. Oszacowanie można uznać za poprawne, ale charakter tych prac ma zbyt mało wspólnego z ćwiczeniem umiejętności praktycznych.

W planie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia wykłady obejmują łącznie 750 godzin zajęć dydaktycznych, ćwiczenia 840, konwersatoria 240 i seminaria 60. Na studiach niestacjonarnych na wykłady przeznaczonych jest 400 godzin, na ćwiczenia 448, na konwersatoria 128 i na seminaria 32 godziny. Na zajęcia prowadzone w formach aktywnych na studiach niestacjonarnych przypada zatem 60% ogólnego ich wymiaru. Należy wskazać, że 12 przedmiotów jest prowadzonych wyłącznie w formie wykładów. Są to w szczególności: *bankowość, rynki finansowe, finanse przedsiębiorstwa, ubezpieczenia, podatki w przedsiębiorstwie*.

Na studiach drugiego stopnia zajęcia w formie wykładów prowadzone są w łącznym wymiarze 405 godzin, ćwiczenia 480 godzin, a seminaria 60 godzin. Na zajęcia w formach aktywnych przypada zatem 57 proc. ich ogólnego wymiaru. Natomiast na studiach niestacjonarnych zajęcia w formie wykładów prowadzone są w łącznym wymiarze 224 godzin, ćwiczenia 256 godzin, a seminaria 32 godzin. Na zajęcia w formach aktywnych przypada zatem 56 proc. ich ogólnego wymiaru. Należy zwrócić uwagę, że *statystyka ekonomiczna* prowadzona jest wyłącznie w formie wykładu, co nie pozwala kształcić umiejętności praktycznych. Poza tym w formie samych wykładów realizowanych jest 10 innych przedmiotów.

Liczebność grup studenckich determinowana jest liczbą studentów na poszczególnych latach studiów. Na studiach pierwszego stopnia liczebność roczników wynosi 24-26 osób, a na studiach drugiego stopnia 44-45. Wykłady prowadzone są w związku z tym dla całych roczników studiów. Na studiach drugiego stopnia ćwiczenia prowadzone są dla całego rocznika, czyli w grupach liczących 44-45 osób. To są grupy zbyt liczne, by można w nich było realizować zajęcia w formach aktywizujących. Zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu studiów prowadzone są po dwa seminaria dyplomowe. Oznacza to, że grupy seminaryjne liczą odpowiednio kilkanaście do dwudziestu osób. Zatem i grupy seminaryjne są zbyt liczne, a możliwości wyboru seminarium ograniczone.

Praktyki zawodowe realizowane na ocenianym kierunku składają się z trzech elementów: zajęć dydaktycznych ujętych w planie studiów, mających cechy przygotowania do praktyki zawodowej, a dotyczących zapoznania się z aktami normatywnymi i dokumentacją dotyczącą przedsiębiorstwa/organizacji oraz praktyczną realizacją programu praktyki w wybranym zakładzie pracy. Praktyki zawodowe w każdym z semestrów, w których zaplanowano je w programie studiów, realizowane są w 3 etapach:

- praktyka grupowa (początek semestru) prowadzona przez nauczyciela akademickiego

w ramach zajęć grupowych realizowanych na Uczelni lub u pracodawców;

- praktyka indywidualna u pracodawcy (realizowane są w przedsiębiorstwach, z którymi Uczelnia podpisała umowy) podczas której, pod opieką opiekuna praktyki, student odbywa praktyki u pracodawcy realizując program uzgodniony z nauczycielem akademickim w ramach praktyki grupowej;
- praktyka grupowa (koniec semestru i sesja) prowadzona przez nauczyciela akademickiego.

W ramach zajęć grupowych - realizowanych na Uczelni – poza wspomnianym przygotowaniem do praktyki dokonywana jest weryfikacja wykonania zadań na każdym z 3 etapów, potwierdzenie osiągnięcia efektów kształcenia i ocena studenta. Jest to rozwiązanie co najmniej dyskusyjne. 3 miesiące powinna trwać praktyka tu nazywana indywidualną.

Na studiach pierwszego stopnia praktyki kierunkowe (grupowe) realizowane są w trzecim i czwartym semestrze (po 30 godzin na studiach stacjonarnych i 16 na niestacjonarnych), a praktyki specjalnościowe (grupowe) w piątym i szóstym semestrze, także odpowiednio po 30 i 16 godzin. Praktyki określone jako indywidualne nie są ujęte w planie studiów. Łącznie na praktyki kierunkowe i specjalnościowe według kart przedmiotów na studiach pierwszego stopnia, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, przewidziano 425 godzin. Na praktyczną realizację programu w wybranym przedsiębiorstwie/organizacji przypada przy tym na studiach niestacjonarnych łącznie 301 godzin.

Także na studiach drugiego stopnia wyróżnione zostały praktyki kierunkowe i specjalnościowe. Realizowane są one w trzecim i czwartym semestrze. Na studiach stacjonarnych na praktyki kierunkowe ujęte w planie studiów przewidziane są 32 godziny, a na studiach niestacjonarnych 16. Taka sama jest liczba godzin praktyk specjalnościowych. Według kart przedmiotów na praktyki kierunkowe i specjalnościowe, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, przewidziano łącznie 450 godzin. Na praktyczną realizację programu w wybranym przedsiębiorstwie/organizacji przypadają przy tym na studiach niestacjonarnych łącznie 334 godziny.

Treści programowe dla praktyk zawodowych ujęte są w kartach przedmiotów odrębnie dla praktyk określonych jako kierunkowe 1 i 2 oraz specjalnościowe 1 i 2 dla obydwu poziomów kształcenia. Praktyki kierunkowe przewidują zapoznanie się z organizacją i funkcjonowaniem przedsiębiorstwa, zwłaszcza jego komórek finansowych oraz wykonywanie prostych czynności z wykorzystaniem urządzeń technicznych i programów komputerowych i innych zadań zleconych przez opiekuna. Praktyki specjalnościowe obejmują zapoznanie się z dokumentami i procedurami w przedsiębiorstwie, obserwację a następnie aktywny udział studenta w procesach realizowanych w przedsiębiorstwie oraz prowadzenie badań związanych z tematem pracy dyplomowej. Treści programowe praktyk kierunkowych i specjalnościowych są powiązane z przyjętymi dla nich przedmiotowymi efektami kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych wskazanymi w kartach przedmiotów.

Dobór miejsc praktyk indywidualnych nie wywołuje zastrzeżeń.

Na ocenianym kierunku studiów zajęcia prowadzone są wyłącznie w trybie niestacjonarnym. Organizowane są one w formie zjazdów sobotnio-niedzielnych. Sporadycznie jedynie sobotnich. W trakcie semestru organizowanych jest standardowo 8 zjazdów. Zajęcia trwają od godzin porannych, najwcześniej od godziny 8.00, do najczęściej godzin popołudniowych, a jedynie sporadycznie wieczornych. Większość zajęć odbywa się w blokach dwóch godzin lekcyjnych, a rzadko czterech. Pomiędzy poszczególnymi zajęciami stosowane są przerwy, standardowo od 5 do 15 minut.

Plan studiów stacjonarnych pierwszego stopnia nie przewiduje realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Natomiast na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia liczba godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wynosi w każdym

przypadku 36 i odnosi się do odpowiednio 6 i 9 przedmiotów. Za pośrednictwem platformy Moodle wspomagane są zajęcia prowadzone w pełnym wymiarze z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów poprzez zamieszczanie materiałów dydaktycznych bądź przekazywanie informacji. W Karcie Dydaktycznej Wszechnicy Polskiej określone zostały wymagania dotyczące kształcenia na odległość oraz standardy materiałów e-learningowych podających wiedzę. Przewidują one w szczególności obligatoryjne szkolenia dla wykładowców korzystających z tej formy kształcenia.

Plan studiów pierwszego stopnia przewiduje, że do uzyskania kwalifikacji odpowiadających temu poziomowi kształcenia niezbędne jest uzyskanie 180 punktów ECTS. Do modułów zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przyporządkowano 180 punktów ECTS. Do modułów zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych przyporządkowano 114 ECTS. Zespół oceniający nie ma zastrzeżeń do trafności wskazania tych modułów. Do przedmiotów do wyboru przypisano 68, a do praktyk zawodowych 18 punktów ECTS. Praktyki zawodowe są realizowane, według informacji zawartych w Raporcie samooceny, w wymiarze 520 godzin. Tymczasem w planie studiów na praktyki przeznaczone jest 120 godzin na studiach stacjonarnych i 64 na niestacjonarnych. Karty przedmiotów podają, jak wskazano powyżej, dla studiów pierwszego stopnia 425 godzin praktyki i 17 ECTS.

Plan studiów drugiego stopnia przewiduje, że do uzyskania kwalifikacji odpowiadających temu poziomowi kształcenia niezbędne jest uzyskanie 120 punktów ECTS. Także do całych modułów zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przyporządkowano 120 punktów ECTS. Do modułów zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych (dobrych poprawnie) przyporządkowano 75 ECTS. Do zajęć tych zaliczono wszystkie ćwiczenia, seminaria magisterskie i same praktyki zawodowe. Do przedmiotów do wyboru 88, a do praktyk zawodowych 18 punktów ECTS. W Raporcie samooceny Uczelnia podała, że praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze 520 godzin. Tymczasem w planie studiów ich wymiar, jak wskazano powyżej wynosi 60 godzin dla studiów stacjonarnych i 32 dla niestacjonarnych. W kartach przedmiotów wymiar praktyk wynosi 450 godzin.

Treści programowe z języka obcego (angielskiego) na studiach pierwszego stopnia jedynie w niewielkim zakresie wprowadzają treści leksykalne związane z kierunkiem studiów. Zdecydowana większość z 32 zagadnień ujętych w karcie przedmiotu zawiera treści odnoszące się do życia codziennego, spraw osobistych, sportu itp., a elementy dotyczące przygotowania do zawodu pojawiają się w ramach 4-5 zagadnień. Również na studiach drugiego stopnia nauka języka obcego koncentruje się na treściach związanych z życiem codziennym. Na 14 zagadnień programowych jedynie w dwóch zawarte są treści związane z kierunkiem studiów. Są one ujęte jednak dość wąsko, gdyż dotyczą kilku zagadnień (bilansu, sprawozdania z przepływu środków pieniężnych, ustalania cen i zjawiska dumpingu).

Plan studiów pierwszego stopnia opiera się w zdecydowanej większości na przedmiotach przekazujących wiedzę ogólnoakademicką, co nie jest odpowiednie na studiach o profilu praktycznym. W grupie przedmiotów kierunkowych są to np.: *rachunkowość, finanse publiczne, bankowość, rynki finansowe, finanse przedsiębiorstwa, ubezpieczenia*. Treści programowe realizowane w ramach części przedmiotów nastawione są na przekaz ogólnej wiedzy, a nie kształtowanie umiejętności praktycznych. Przykładowo przedmiot *bankowość* na studiach pierwszego stopnia realizowany jedynie w formie wykładu w wymiarze 24 godzin obejmuje 13 obszernych zagadnień składających się na przedstawienie bankowości centralnej, bankowości komercyjnej, elementów nadzoru bankowego, co oznacza, że możliwe jest jedynie zarysowanie dziesiątków problemów wskazanych w treści tych zagadnień. W zestawie

literatury do tego przedmiotu podano pozycje podręczników ogólnoakademickich, w tym niektórych sprzed kilkunastu lat, mimo, że mają one aktualne wydania. Weryfikacja efektów kształcenia, które są określone tylko w zakresie wiedzy następuje w oparciu i test w formie pytań otwartych z wykładów oraz zalecanej literatury. Brakuje zatem kształtowania umiejętności praktycznych i ich weryfikacji. Treści programowe wielu przedmiotów obieralnych na studiach pierwszego stopnia mają charakter bardzo ogólny, niezwiązany z bezpośrednim przygotowaniem do prowadzenia działalności zawodowej. Są to przedmioty jak np. *bankowość centralna w Polsce i UE, finanse międzynarodowe, system podatkowy w Polsce, polityka fiskalna, rynek pieniężny i kapitałowy*.

Plan studiów drugiego stopnia także obejmuje szereg przedmiotów prowadzonych wyłącznie w formie wykładów i przekazujących wiedzę ogólnoakademicką (np. *zarządzanie instytucjami finansowymi, polityka pieniężna, finansowanie ochrony środowiska, statystyka ekonomiczna, audyt i kontrola wewnętrzna, źródła finansowania przedsiębiorstw*). Efekty kształcenia i treści programowe z tych przedmiotów wskazują, że nastawione są one na przekaz wiedzy. Np. dla przedmiotu *audyt i kontrola wewnętrzna* sformułowano jedynie efekty kształcenia z zakresu wiedzy, a treści programowe zawierają elementy ogólnej wiedzy. Także dla przedmiotu *zarządzanie instytucjami finansowymi* określono jedynie efekty kształcenia w zakresie wiedzy, treści programowe nie są przy tym zgodne z nazwą przedmiotów, gdyż dotyczą prezentacji międzynarodowych instytucji finansowych, kryzysu finansowego, bilansu płatniczego. Na spotkaniu z kadrą kierunku nie uzyskano informacji o wprowadzeniu bardziej praktycznych metod nauczania w związku z uruchomieniem profilu praktycznego. Jedyny wyjątek to wprowadzenie wykorzystywania oprogramowania specjalistycznego do zajęć z *ekonometrii*.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów określiła moduły zajęć związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Na studiach pierwszego stopnia zaliczyła do nich zajęcia w ramach 25 przedmiotów. Są to ćwiczenia w ramach danego przedmiotu bądź konwersatoria. Są to w szczególności takie przedmioty jak: *matematyka, mikroekonomia, makroekonomia, finanse międzynarodowe, organizacja i metodyka studiowania, statystyka, język obcy, seminarium licencjackie*. W Raporcie samooceny (tab. 4) Uczelnia podała, że przedmioty te realizowane są w łącznym wymiarze 1064 godzin na studiach niestacjonarnych i 1540 na stacjonarnych, w tym po 520 godzin praktyki. Należy wskazać, że w planach studiów stanowiących załącznik do Raportu łączny wymiar godzin na studiach niestacjonarnych określono na 1008, a więc jest tu niezgodność. Do zajęć o charakterze praktycznym zaliczono wszystkie ćwiczenia, konwersatoria i seminaria licencjackie i wskazano, że zajęcia praktyczne obejmują 608 godzin. Na studiach stacjonarnych w planie ujętych jest 1890 godzin, z czego na zajęcia praktyczne przypada 1140.

Plan studiów pierwszego stopnia zawiera przedmioty nieadekwatne do założonych efektów kształcenia. Są to takie przedmioty obowiązkowe jak: *komunikacja interpersonalna – interakcje społeczne, logika, nauka o państwie i prawie, ochrona środowiska*. Także w grupie przedmiotów obieralnych występują takie, które nie służą osiągnięciu założonych efektów kształcenia, jak: *negocjacje w biznesie czy zarządzanie przedsiębiorstwem*.

Na studiach drugiego stopnia do modułów zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych zaliczono zajęcia w formie ćwiczeń z 5 przedmiotów z zakresu finansów i rachunkowości, przedmioty specjalnościowe, język obcy, seminarium magisterskie i 520 praktyki. Co najmniej język obcy na tej liście w rzeczywistości nie służy przygotowaniu zawodowemu. Według Raportu samooceny (tab. 4a) przedmioty te realizowane są w łącznym wymiarze 776 godzin na studiach niestacjonarnych i 1000 na stacjonarnych, co nie znajduje potwierdzenia w planie studiów, który podaje inne wymiary godzin praktyki i zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu. W planie studiów drugiego stopnia za

wymiar godzinowy tych przedmiotów określony jest na 540 godzin na studiach stacjonarnych i 288 godzin na studiach niestacjonarnych.

Także w planie studiów drugiego stopnia ujęte są przedmioty nie związane z kierunkowymi efektami kształcenia, jak: *współczesne trendy rozwoju informatyki, współczesne problemy psychologii, wprowadzenie do redakcji prac naukowych, wybrane zagadnienia Unii Europejskiej, współczesne koncepcje filozofii i etyki.*

2.2.

Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia właściwe dla poszczególnych zakresów efektów określone zostały w Karcie Dydaktycznej Wszechnicy Polskiej. Do weryfikacji wiedzy przewiduje się stosowanie następujących metod: test wiedzy, ustny sprawdzian wiedzy, praca pisemna, praca pisemna z obroną, prezentacja. Efekty kształcenia w zakresie umiejętności zaleca się weryfikować w oparciu o prace pisemne, prace pisemne z obroną, prezentacje, zadania praktyczne lub projektowe, zadania zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacje i oceny wykonania zadania praktycznego, kontrolę i ocenę przebiegu praktyk. Dla oceny efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych sugeruje się stosowanie następujących form weryfikacji: zadania praktyczne lub projektowe, zadania zespołowe z indywidualną kontrolą osiągnięć, obserwacja i ocena wykonania zadania praktycznego, kontrola i ocena przebiegu praktyk. Dobór metod weryfikacji sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia jest wskazany w kartach przedmiotów. Prace etapowe przeglądane w trakcie wizytacji (załącznik 3.) były zorientowane przede wszystkim na sprawdzanie wiedzy i to przy niewielkich wymaganiach. Wyraźnie brakowało sprawdzania umiejętności i kompetencji społecznych. Brakowało także wykorzystania niektórych zalecanych instrumentów weryfikacji umiejętności, np. projektów. Część prac była jednak realizowana w warunkach profilu ogólnoakademickiego, co oznacza mniejszy nacisk na weryfikację umiejętności. Ponadto studenci zgłaszają niezgodność treści zajęć z pytaniami w pracach kontrolnych ze statystyki ekonomicznej.

Zaliczenie praktyk kierunkowej na studiach pierwszego stopnia dokonywane jest zgodnie z kartą przedmiotu na podstawie sprawozdania z praktyki w formie dzienniczka praktyk potwierdzającego uzyskanie efektów kształcenia. Pozwala to na właściwą ocenę osiągania efektów przedmiotowych.

Zaliczenia przedmiotów dokonuje nauczyciel prowadzący te zajęcia według zasad określonych w karcie przedmiotu – informację w tym zakresie wraz z wymaganą literaturą przedstawia studentom w czasie pierwszych zajęć dydaktycznych. Zaliczanie zajęć polega na weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia. Przebieg studiów jest dokumentowany w: kartach okresowych osiągnięć studenta sporządzonych w postaci wydruków danych z systemu teleinformatycznego Uczelni, protokołach zaliczania przedmiotów sporządzonych w postaci wydruków danych elektronicznych, w systemie teleinformatycznym Uczelni. Okresem rozliczeniowym jest semestr. Ostateczny termin uzyskania zaliczeń i złożenia egzaminów upływa w ostatnim dniu trwania poprawkowej sesji egzaminacyjnej. Zaliczenie semestru następuje po uzyskaniu wszystkich przewidzianych planem studiów zaliczeń i egzaminów. Wpisu zaliczenia semestru dokonuje Rektor.

Weryfikacja nabytych efektów kształcenia związanych z procesem dyplomowania dokonywana jest w oparciu o prace dyplomowe. Praca dyplomowa licencjacka może być przygotowana w jednej z dwóch form wybieranych wspólnie przez studenta i nauczyciela akademickiego prowadzącego seminarium. Może przybrać formę realizacji projektu - pracy pisemnej dokumentującej wybór, opracowanie i realizację rozwiązania konkretnego problemu praktycznego (autorskiego lub polegającego na adaptacji istniejących rozwiązań opisanych w literaturze lub obecnych w praktyce zawodowej) bądź projektu – pracy pisemnej opisującej wybór i opracowanie rozwiązania problemu (autorskiego lub polegającego na adaptacji

istniejących rozwiązań opisanych w literaturze lub obecnych w praktyce zawodowej). Opis rozwiązania przedstawianego w pracy powinien zostać poprzedzony badaniami diagnostycznymi bądź uzupełniony badaniami ewaluacyjnymi. Do opracowania projektu i przeprowadzenia diagnozy lub ewaluacji można wykorzystać praktyki zawodowe. Prace dyplomowe czytane podczas wizytacji (załącznik 3.) nie miały cech projektu ani realizacji projektu i charakteryzowały się niskim poziomem części praktycznych.

Uczelnia dopuszcza także przygotowanie prac dyplomowych licencjackich przez kilkusobowy zespół, w sytuacji gdy dotyczą bardziej złożonego problemu. W tym przypadku należy wymagane jest wskazanie wkładu każdego studenta.

Seminarium dyplomowe magisterskie ma na celu kształtowanie i weryfikację umiejętności stosowania naukowej metody poznania w celu badania problemów właściwych dla kierunku studiów i wybranej przez studenta w toku studiów specjalności. Od autora pracy magisterskiej wymagane jest dokonanie właściwego doboru źródeł naukowych oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, dobranie i zastosowanie właściwych metod i narzędzi naukowego poznania. Weryfikacja nabytych kompetencji przyjmuje postać pracy dyplomowej magisterskiej w formie pracy naukowej poświęconej rozwiązaniu praktycznego problemu zawodowego z zastosowaniem poprawnego metodologicznie badania naukowego. Struktura pracy dyplomowej magisterskiej i jej postać formalna powinny odpowiadać pracy naukowej i przyjętym w tym zakresie standardom. Te sformułowania odpowiadają profilowi ogólnoakademickiemu, w warunkach którego dotąd powstawały prace dyplomowe. W warunkach profilu praktycznego trzeba w znacznym stopniu odstąpić od wymagań naukowego charakteru pracy dyplomowej, a zalecenia przystosować do jej charakteru praktycznego.

Większość tematów prac jest związana z dyscypliną finanse. Część prac, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, należy zaliczyć do dyscypliny ekonomia oraz nauki o zarządzaniu – np. *Cele i instrumenty marketingu w gospodarce rynkowej w świetle opinii wybranych respondentów*, *Marketing jako instrument zarządzania na przykładzie firmy Fargotex Sp. z o.o.*, *Przebieg egzekucji administracyjnej z nieruchomości*, *Proces założenia jednoosobowej działalności gospodarczej przez osobę fizyczną*, *Ograniczenie bezrobocia w powiecie krasnostawskim*, *Bariery ograniczające rozwój małych i średnich przedsiębiorstw*, *Przyczyny i skutki różnych form zatrudnienia*, *Zarządzanie zasobami ludzkimi na przykładzie drogerii Rossmann*. Niektóre tematy są sformułowane zbyt ogólnie, zwłaszcza w warunkach praktycznego profilu przyjętego dla ocenianego kierunku studiów – np. *Podatki w Polsce*, *Kredyt hipoteczny*, *Polska droga do euro*, *Dług publiczny*.

Regulamin studiów Wszechnicy Polskiej określa zasady przeprowadzania egzaminów i warunki, jakie muszą być spełnione, aby student mógł przystąpić do egzaminu z przedmiotu w danym cyklu dydaktycznym. W regulaminie określono także procedurę odwoławczą w przypadku zastrzeżeń ze strony studenta, co do warunków przebiegu procesu oceny efektów kształcenia. Regulamin studiów stwarza studentom możliwość składania wniosku o komisyjne sprawdzenie uzyskanych przez studenta wyników bądź przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. W regulaminie studiów określone zostały zasady przeprowadzania komisyjnego sprawdzenia uzyskanych przez studenta wyników oraz zasady przeprowadzania egzaminu komisyjnego. Na spotkaniu ze studentami uzyskano jednak informacje, że jeden z prowadzących zajęcia nie stosuje się do zasad regulaminowych i nie wyjaśnia studentom konkretnych przypadków ocen negatywnych („uniemożliwia wgląd do prac”). Inne zgłaszane nieprawidłowości to przypadki nieodbywania się zajęć z winy prowadzących, nieomawianie kart przedmiotów na początku zajęć, a nawet trudny dostęp do tych kart. To wyraźne naruszenie zasady rzetelności i przejrzystości oceny efektów kształcenia i dyscypliny pracy.

Uczelnia dokonuje weryfikacji oryginalności pracy dyplomowej z zastosowaniem systemu antyplagiatowego w celu. Wygenerowany z systemu „Raport podobieństwa” przekazywany jest

kierującemu pracą, który dokonuje analizy raportu i decyduje o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu pracy do obrony.

Informacje o sposobach weryfikacji efektów kształcenia określone są w kartach przedmiotów. Nauczyciele akademicki informują o kryteriach i formach zaliczeń i egzaminów na zajęciach. Studenci uzyskują informacje o otrzymanych ocenach za pośrednictwem systemu Wirtualnej Uczelni.

2.3.

Kryteria kwalifikacji kandydatów na oceniany kierunek studiów określane są przez Senat Wszechnicy Polskiej w podejmowanych corocznie uchwałach w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów. Warunki rekrutacji na studia w roku akademickim 2017/2018 zostały określone w Uchwale nr 3/2016 Senatu WP z dnia 28 kwietnia 2016 r. Wstęp na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni jest wolny, co oczywiście nie zapewnia przyjmowania przede wszystkim kandydatów z odpowiednią wiedzą i umiejętnościami stanowiącymi podstawy osiągnięcia efektów kształcenia. Warunkiem przyjęcia jest złożenie przez kandydata kompletu dokumentów. Przy rekrutacji na studia pierwszego stopnia do dokumentów tych należy w szczególności świadectwo dojrzałości, a na studia drugiego stopnia - dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia z suplementem. Decyzję dotyczącą przyjęcia na studia podejmuje Rektor.

Proces dyplomowania jest określony w Regulaminie Studiów Wszechnicy Polskiej oraz Zarządzeniu nr 34/2015 Rektora WP z dnia 16 listopada 2015 r. w sprawie zasad przygotowania prac dyplomowych oraz prowadzenia egzaminów dyplomowych. Student przygotowuje pracę dyplomową w ramach seminarium dyplomowego odbywającego się w trakcie ostatnich dwóch semestrów. Praca dyplomowa przygotowywana jest pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego stopień co najmniej doktora. Nauczyciele akademicki wyznaczeni do prowadzenia seminariów podają do wiadomości studentów zakres tematyczny prowadzonych seminariów. W tygodniu poprzedzającym rozpoczęcie seminariów organizowane są spotkania nauczycieli ze studentami w celu ułatwienia im podjęcia decyzji i zapisania się na określone seminarium. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej brane są pod uwagę zainteresowania naukowe i zawodowe studenta, jego przygotowanie metodologiczne i możliwość przeprowadzenia badań oraz w przypadku studentów pracujących, także doświadczenie zawodowe studenta i dostęp do danych empirycznych. Praca dyplomowa powinna prezentować osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla danego kierunku i poziomu studiów. Praca dyplomowa powinna być złożona do końca ostatniego semestru studiów.

Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania tytułu zawodowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów i zdanie obowiązujących egzaminów, złożenie pracy dyplomowej pozytywnie zaopiniowanej przez kierującego pracą, recenzenta oraz zdanie egzaminu dyplomowego. Student, który nie złoży pracy w tym terminie jest skreślany z listy studentów. Po dopuszczeniu pracy do obrony, Prorektor, po zasięgnięciu opinii Kierownika Katedry, wyznacza recenzenta pracy oraz przewodniczącego komisji, którym może być Prorektor, Dyrektor Instytutu, jego zastępca lub Kierownik Katedry. Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją, w skład której wchodzi: kierujący pracą, recenzent i przewodniczący. Jest egzaminem ustnym, obejmującym sprawdzian wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które student nabył w toku studiów i w przygotowaniu pracy dyplomowej. Przebieg egzaminu dyplomowego obejmuje prezentację pracy dyplomowej i odpowiedzi na minimum cztery pytania, w tym dwa wylosowane przez studenta z listy opracowanej przez nauczycieli akademickich danego kierunku i specjalności i dwa zadane przez członków komisji egzaminacyjnej. Lista zagadnień do egzaminu jest podawana do wiadomości studentów nie później niż dwa miesiące przed zakończeniem studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się określone są w Regulaminie Potwierdzania Efektów Uczenia się uchwalonym przez Senat Wszechnicy Polskiej (Uchwała nr 3/2015 Senatu WP z 8 maja 2015 r.). Organem prowadzącym proces potwierdzania efektów uczenia się jest Komisja ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się, którą powołuje przez Senat. Zainteresowany składa wniosek, do którego załącza dokumenty pozwalające dokonać weryfikacji jego wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabytych w systemach uczenia się zorganizowanego lub niezorganizowanego instytucjonalnie takie jak: świadectwo dojrzałości, dyplomy licencjata lub magistra z suplementami, świadectwa pracy zawodowej, zaświadczenia z zakładów pracy potwierdzające staż pracy zawodowej, certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia ukończonych kursów/szkoleń, opis doświadczenia zawodowego i inne. Po analizie złożonych dokumentów przewodniczący Komisji ds. Potwierdzenia Efektów Uczenia się zarządza przeprowadzenie sprawdzianu poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wyrażonych w efektach kształcenia, o uznanie których ubiega się wnioskodawca. Sprawdzenie przeprowadzają nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia o których zaliczenie ubiega się wnioskodawca. Na podstawie analizy dokumentów złożonych przez wnioskodawcę i wyników sprawdzianów Komisja ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się sporządza i przedstawia Rektorowi protokół zawierający wyniki procesu potwierdzania efektów uczenia się. Na podstawie tego dokumentu Rektor podejmuje decyzję o potwierdzeniu lub niepotwierdzeniu efektów uczenia się.

Informacje na temat wymagań stawianych kandydatom na studia są dostępne dla zainteresowanych osób na stronie internetowej uczelni oraz w formie drukowanej. Są one aktualne i kompletne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plan studiów pierwszego i drugiego stopnia opiera się na pięciu dobrze uzupełniających się modułach. Sekwencja przedmiotów jest poprawna. Na studiach drugiego stopnia oferowane są dwie specjalności: Finanse publiczne oraz Finanse i rachunkowość przedsiębiorstwa. W ramach każdej specjalności ujęto 10 przedmiotów, przy czym 7 jest identycznych dla obydwu specjalności. To zbyt małe rozróżnienie specjalności. Formalnie poprawne są udziały zajęć uznanych przez Uczelnię za kształcące praktyczne umiejętności zawodowe w łącznej liczbie punktów ECTS, jednakże niezawodowy jest charakter zajęć z zaliczonego do tej puli języka obcego, a opis zajęć własnych we wszystkich sylabusach jest zbyt ogólnikowy, by określić stopień ich praktyczności.

Szereg przedmiotów, które należałoby prowadzić w formach aktywnych, prowadzi się tylko w formie wykładów.

Zbyt liczne są niektóre grupy ćwiczeniowe na studiach II stopnia i grupy seminaryjne.

Praktyki zawodowe prowadzone na obu stopniach studiów w wymiarach przekraczających wymagane 3 miesiące na każdym stopniu, ale znaczne udziały praktyk grupowych prowadzonych w Uczelni wywołują zastrzeżenia, gdyż te zajęcia mają bardziej cechy kursów uczelnianych niż praktyk. Na typowe praktyki indywidualne zostaje nie więcej niż 3 miesiące.

Treści programowe z języka obcego (angielskiego) na studiach pierwszego stopnia nie są dobrze dobrane, gdyż jedynie w niewielkim zakresie wprowadzają treści leksykalne związane z kierunkiem studiów. Są one ujęte dość wąsko, gdyż dotyczą kilku zagadnień (bilansu, sprawozdania z przepływu środków pieniężnych, ustalania cen i zjawiska dumpingu). Ponadto brak możliwości wyboru pomiędzy kursami językowymi o różnym zaawansowaniu.

Plan studiów opiera się zbyt mocno na treściach programowych przekazujących wiedzę ogólnoakademicką. Brakuje zwłaszcza zajęć z profesjonalnym oprogramowaniem stosowanym w finansach i rachunkowości, na co zwracają uwagę także studenci kierunku. Weryfikacja efektów kształcenia, które dla niektórych przedmiotów dotyczą tylko wiedzy, następuje w oparciu o test w formie pytań otwartych i dotyczy wiedzy z wykładów oraz zalecanej literatury.

Brakuje zatem kształtowania umiejętności praktycznych i ich weryfikacji. Ten niedostatek weryfikacji umiejętności praktycznych występuje także w pracach dyplomowych.

Treści programowe wielu przedmiotów obieralnych na studiach pierwszego stopnia mają charakter bardzo ogólny, niezwiązany z bezpośrednim przygotowaniem do prowadzenia działalności zawodowej i często słabo są powiązane z efektami kierunkowymi. Prawo wyboru zresztą nie jest w praktyce realizowane.

Kwalifikacja kandydatów na oceniany kierunek studiów jest nieselekcyjna. Informacje na temat wymagań stawianych kandydatom na studia są dostępne dla zainteresowanych osób na stronie internetowej uczelni oraz w formie drukowanej. Są one aktualne i kompletne.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

- Dokonać modyfikacji planu studiów prowadzącej do istotnego uzupełnienia treści kształcenia przekazujących wiedzę ogólnoakademicką treściami o charakterze praktycznym, w tym wykorzystującymi nowoczesne, profesjonalne narzędzia informatyczne.
- Wprowadzić dla przedmiotów realizowanych jedynie w formie wykładów, a związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu oraz narzędziowych (np. statystyka), zajęcia ćwiczeniowe.
- Treści programowe z języka obcego, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia wzbogacić o zagadnienia odnoszące się do finansów i rachunkowości.
- Wyprofilować specjalności na studiach drugiego stopnia, aby poszczególne z nich nie powtarzały tych samych przedmiotów.
- Zwiększyć wymiar godzin praktyk zawodowych realizowanych w przedsiębiorstwie/instytucji (zwanych indywidualnymi) do 3 miesięcy na każdym stopniu studiów, nie zastępować ich formami grupowymi prowadzonymi w Uczelni.
- W bieżącej weryfikacji efektów kształcenia więcej uwagi zwracać na umiejętności i kompetencje społeczne; częściej stosować metody weryfikacji pozwalające sprawdzać umiejętności i kompetencje społeczne. Konsekwentnie przestrzegać zgodności pytań lub zadań sprawdzających z treściami programowymi.
- Konsekwentnie realizować postanowienie o charakterze pracy dyplomowej: projektu lub realizacji projektu. Nie akceptować tematów bez aspektu praktycznego (projektowego lub realizacji) i wychodzących poza treści programowe kierunku finanse i rachunkowość.
- Kontrolować realizację planu zajęć i wyeliminować przypadki nieodbywania się zajęć.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

We Wszechnicy Polskiej funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia (WSZJK), którego zakres działania i skład reguluje *Uchwała Senatu nr 17/2015 Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia nowego (zastępującego dotychczasowy) Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia*. Jak wyjaśnili przedstawiciele Uczelni, zmiany systemu wynikały przede wszystkim z przejścia na nową strukturę organizacyjną, bez podstawowych jednostek

organizacyjnych, i przeniesienia uprawnień do prowadzenia kształcenia na poziom całej Uczelni. WSZJK obejmuje:

- procesy główne – dotyczące m.in. organizacji procesu kształcenia, projektowania kart przedmiotów, weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia, dyplomowania, rekrutacji, organizacji zajęć praktycznych, udostępniania informacji;
- związane z monitorowaniem i doskonaleniem kształcenia – dotyczące m.in. zatrudniania i okresowej oceny kadry, umiędzynarodowienia procesu kształcenia, utrzymania infrastruktury, obsługi procesu dydaktycznego, badania opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, monitoringu metodycznego, ewaluacji kształcenia, doskonalenia programów kształcenia.

Poszczególne procesy przypisane są odpowiednim jednostkom Uczelni. Nadzór nad całością sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia, który kieruje Uczelnianą Radą Jakości Kształcenia (URJK). W skład URJK wchodzi kierownicy katedr i studium języków obcych, dyrektorzy instytutów lub osoby wyznaczone, 2 przedstawiciele samorządu studenckiego. Zgodnie z WSZJK dyrektorzy instytutów sprawują pieczę nad kształceniem w ramach przedmiotów składających się na dany kierunek będący pod opieką danego instytutu (z wyjątkiem lektoratów za które odpowiada kierownik studium językowego) w tym: weryfikację i akceptację kart przedmiotów, nadzór nad kontrolą przedmiotowych narzędzi weryfikacji efektów kształcenia, nadzór nad obsadą zajęć. Kierownicy katedr odpowiadają za przedmioty w ramach specjalizacji. Zgodnie z *Zarządzeniem nr 40/2015 Rektora Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 17.12.2015 r. w sprawie ewaluacji procesu kształcenia w Uczelni oraz określenia szczegółowych zadań Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia* do zadań URJK należy przede wszystkim:

- analiza i ocena efektów kształcenia, „identyfikowanie efektów kształcenia na rynku pracy”, doskonalenie zasad udziału interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego w określaniu efektów kształcenia,
- analiza i ocena oraz poprawa warunków obsługi procesu dydaktycznego,
- koordynowanie opracowywania programów kształcenia,
- przygotowywanie wytycznych zgodnie z KRK, zaleceń do raportów samooceny, procedury weryfikowania efektów kształcenia,
- monitorowanie stosowania ECTS, mobilności studentów, czy warunków socjalnych,
- ocenianie realizacji programów kształcenia, procedury weryfikowania osiągnięcia efektów, stanu infrastruktury,
- publikowanie informacji o działaniach projakościowych i wyników badań ankietowych.

WSZJK przewiduje, że na podstawie opinii i postulatów URJK, na skutek zmian w prawie powszechnie obowiązującym (po analizie przez Prorektora) lub na wniosek dyrektora instytutu, Rektor powołuje komisję ds. doskonalenia lub opracowania nowego programu kształcenia. Projekt zmian powinien być konsultowany z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi (przed przedłożeniem Senatowi).

W związku z koniecznością przejścia na profil praktyczny w 2016 r. Uczelnia przyjęła nowe efekty kształcenia także dla kierunku *finanse i rachunkowość*. W 2017 roku, jak wynika z raportu z posiedzenia URJK z dn. 27.04.2017, wskazano m.in.:

- że dana jednostka odpowiada za wszystkie przedmioty składające się na specjalność lub moduł,
- że kierownik katedry weryfikuje karty przedmiotu, proponuje obsadę zajęć,
- że omówiono możliwość i propozycje modyfikacji efektów kształcenia przyjętych w 2016 r.

W związku z uwagami URJK, Uczelnia dokonała korekty efektów kształcenia wraz z przyjęciem skorygowanych programów studiów (*Uchwała nr 9/2017 Senatu Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dn. 29.05.2017 w sprawie zatwierdzenia opisu efektów kształcenia dla studiów o profilu praktycznym; Uchwała nr 10/2017 Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w sprawie uchwalenia programów i planów studiów o profilu praktycznym*). Jak wyjaśnił Pełnomocnik ds. JK modyfikacje wynikały z nieadekwatności niektórych efektów do koncepcji kształcenia. W związku ze zmianami zasad współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (por. niżej) udział interesariuszy zewnętrznych był ograniczony. W trakcie spotkania z ZO, przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych przyznali, że na pierwszym posiedzeniu zapoznali się z projektami zmian, które zaopiniowali pozytywnie (co odnotowano w *Protokole posiedzenia Rady Ekspertów Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie w dniu 15 lutego 2018 r.*). Natomiast zasady dokładniejszej analizy programów i procesów kształcenia dopiero będą przez interesariuszy zewnętrznych wypracowywane. Należy uznać, że procedura dotycząca monitorowania programu kształcenia jest realizowana, choć nie w pełni skutkuje odpowiednimi zmianami w programach kształcenia, czego przykładem może być dostosowanie efektów kształcenia do nowego profilu studiów po roku ich obowiązywania, ale jednocześnie niepełne dostosowanie struktury przedmiotów do tych efektów (zbyt wiele treści ogólnoakademickich jak na profil praktyczny), czy uwzględnienie niewystarczającego wymiaru praktyk w instytucjach zewnętrznych.

W ramach badania opinii studentów Uczelnia przeprowadza dwa rodzaje ankiet. W r.a. 2017/2018 przeprowadzono ankietę dotyczącą ogólnej znajomości efektów kształcenia przez studentów (trudno to nazwać badaniem opinii studentów) oraz opinii studentów na temat realizowanych zajęć. Ankieta w formie papierowej zawierała 14 pytań zamkniętych (z odpowiedziami tak/nie oraz w skali 1-5) i uwzględnia częstość udziału ankietowanego na ocenianych zajęciach. Wyniki zebrane w raporcie z badań (*Sprawozdanie z badań pt.: „Opinie studentów na temat zajęć dydaktycznych realizowanych w uczelni”, luty 2018*) zaprezentowano URJK oraz władzom Uczelni. Opinie studentów kierunku *finanse i rachunkowość* były dobre oraz bardzo dobre i, jak wynika z raportu z badań, nie zidentyfikowano problemów. Drugie badanie w r.a. 2017/2018 dotyczyło funkcjonowania Uczelni i obejmowało studentów wszystkich kierunków. Ankieta ma formę papierową i obok ocen w skali 2-6, zawiera pytania otwarte i miejsca na uzasadnienia (komentarze). Obsługę administracyjną studenci ocenili dobrze; trochę niżej - organizację i warunki kształcenia; jeszcze najniżej (średnia ocen <3,5) jakość kształcenia i działalność Samorządu Studentów. Sens oceny działalności Samorządu w tej ankiecie jest wątpliwy, bo to oznacza samoocenę. W otwartych komentarzach wskazywano na m.in. zbyt wiele zajęć teoretycznych, zbyt duży wymiar praktyk dla osób pracujących, słabości w przepływie informacji, nieraz przeładowane bloki zajęć (8:00-20:10), częste zmiany w planie zajęć, późne informowanie o terminach egzaminów, skromne zasoby biblioteczne, brak informacji o aktywności Samorządu (*Sprawozdanie z badań pt.: „Opinie studentów na temat wybranych aspektów funkcjonowania uczelni”. (Wstępny komunikat z badań)*). Inne spostrzeżenia zespołu oceniającego potwierdzają większość tych zastrzeżeń, z wyjątkiem wymiaru praktyk, który nie może być uznany za zbyt duży. Także późne kończenie zajęć nie zdarza się często.

Jednocześnie należy podkreślić, że wyniki tego badania nie wskazują wyodrębnionych opinii studentów kierunku *finanse i rachunkowość*, choć jak wynika ze wzoru ankiety, w metryczce studenci podają kierunek i poziom studiów. Jak wynika z rozmów ze studentami kierunku *finanse i rachunkowość* przeprowadzonymi przez ZO, choć studenci wypełniają ankiety, to nie są im znane ani ich wyniki, ani ewentualne działania Uczelni podejmowane na skutek uzyskanych w badaniach informacji. Także ZO sądzi, że wyniki ankiet studenckich nie są należycie wykorzystywane do działań usprawniających. Należy także zwrócić uwagę, że w pierwszej z omawianych ankiet (dot. wybranych przedmiotów) zastosowano m.in. skalę

pięciostopniową, symetryczną (np. odp. typu „b. wysoki”, „wysoki”, „przeciętny”, „niski”, „b. niski”), zaś w drugiej ankiecie skala 2-6 co prawda też jest pięciostopniowa, jednak z głównie z ocenami pozytywnymi tj. „celująco”, „b. dobrze”, „dobrze”, „dostatecznie”, „niedostatecznie”. Co więcej w zestawieniach skala ocen jest odwrócona 6=niedostateczna, zaś w podsumowaniu wyników ma charakter ocen szkolnych „*Spośród rozpatrywanych obszarów działalności szkoły, badani najwyżej oceniają efektywność kształcenia praktycznych kompetencji zawodowych studentów (ocena 4.00), natomiast relatywnie najniżej organizację i działalność Samorządu Studenckiego (3.39)*” [s.17]). [Mogło to wprowadzać w błąd niektórych ankietowanych.](#)

Wybrane zasady dotyczące: planowania i realizacji procesu kształcenia, weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia, stosowania kształcenia na odległość określa dokument „*Karta dydaktyczna Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie*” z 2016 r. Jest to dokument skierowany przede wszystkim do nauczycieli akademickich. Wskazuje on na różne wymogi formalne np. od zasad kalkulowania punktów ECTS, przez zasady ustalania zastępstw na zajęciach, po wymogi dla materiałów e-learningowych. Zawiera także uwagi o charakterze zaleceń praktycznych np. adekwatnych metod weryfikacji dla określonych rodzajów efektów kształcenia.

Zasady dyplomowania są uregulowane *Zarządzeniem nr 34/2015 Rektora Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dn. 16 listopada 2015 w sprawie: zasad przygotowania prac dyplomowych oraz prowadzenia egzaminów dyplomowych*. Od 2017 r. obowiązuje *Zarządzenie nr 40/2016 Rektora Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dn. 15 grudnia 2015 w sprawie: oceny jakości prac dyplomowych*, które obok wymogów stawianych opiniom promotorów i recenzjom wprowadziło procedurę analizy rzeczonych ocen dla minimum 3 prac na każdym stopniu na danym kierunku studiów w semestrze. Weryfikację ocen przeprowadza Komisja ds. Oceny Jakości Prac Dyplomowych, która dotychczas dokonała przeglądu ocen promotorskich i recenzji dla wylosowanych 3 prac licencjackich i 3 magisterskich. Jak wynika z protokołu posiedzenia komisji wykazano słabości takie jak m.in. zbyt lakoniczna recenzja, recenzja zbyt krytyczna oraz zbyt wysoka ocena przyznana pracy. Zespół oceniający zgadza się przede wszystkim z zarzutami o lakoniczności recenzji. Brak informacji działaniach wynikających z efektów pracy Komisji.

W Uczelni prowadzone są hospitacje zajęć dydaktycznych. W roku akademickim 2017/2018 plan hospitacji zajęć prowadzonych na kierunku *finanse i rachunkowość* obejmował dwa przedmioty w semestrze zimowym i dwa w letnim. Z hospitacji w semestrze zimowym przedłożone zostały protokoły (wg określonego szablonu). Z wynikami hospitacji zapoznaje się oceniany nauczyciel akademicki oraz kierownik jednostki, następnie protokoły składane są w Rektoracie. Corocznie na potrzeby władz Uczelni przygotowywane są zbiorcze raporty odnoszące się do hospitacji na wszystkich kierunkach studiów.

3.2.

Publiczny dostęp do informacji we Wszechnicy Polskiej reguluje dokument *Polityka informacyjna Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie* (przekazany w trakcie wizytacji ZO wraz z *Kartą Dydaktyczną*). Zgodnie z dokumentem kanałami komunikacji są: (1) strona WWW Uczelni, (2) system przyjmowania zgłoszeń on-line, (3) wewnętrzny system wymiany wiadomości funkcjonujący na platformie e-learningowej uczelni, (4) Fanpage na portalu społecznościowym Facebook, (5) tablica ogłoszeń przed dziekanatem, (6) poczta mailowa, (7) system APR – system obsługi studentów [obsługa administracyjna w tym zamieszczanie ocen].

Na stronach WWW znajdują się pewne informacje o Uczelni w tym statut, opis struktury, informacja o prowadzonych studiach. Załączone są aktualne uchwały rekrutacyjne. Na podstronach dot. Uczelni nie ma natomiast explicite informacji o misji uczelni, która jest do pobrania na podstronie KRK ([24](http://www.wszehnicapolska.edu.pl/uczelnia/jak-</p></div><div data-bbox=)

[ksztalcimy/krajowe-ramy-kwalifikacji/](http://www.wszechnicapolska.edu.pl/kandydaci/studia-i-stopnia-licencjat/finanse-i-rachunkowosc-studia-warszawa-licencjat/) [11.03.2018]). Opis kierunku *finanse i rachunkowość* obejmuje charakterystykę ogólną, opis specjalności (dla I st. wskazane są specjalności <http://www.wszechnicapolska.edu.pl/kandydaci/studia-i-stopnia-licencjat/finanse-i-rachunkowosc-studia-warszawa-licencjat/> [11.03.2018], choć zgodnie z programem studiów nie są prowadzone!), opłaty, wymagane dokumenty rekrutacyjne. Brakuje informacji o praktycznym profilu studiów i związanym z nim wymogiem praktyk, nie ma też ani kierunkowych efektów kształcenia ani programu ramowego (puste podstrony w części poświęconej KRK). Podczas spotkania ZO ze studentami, wielu zgłaszało, że byli zaskoczeni obowiązkowym wymiarem praktyk, o którym się dowiedzieli już po rozpoczęciu zajęć. Strony WWW wskazują także na studia na kierunku *finanse i rachunkowość* w języku angielskim, które jednak nie są prowadzone. Załączone na stronach Uczelni akty prawa powszechnie obowiązującego często są nieaktualne (np. dot. KRK).

Na stronach WWW przedstawione są informacje o jakości kształcenia, jednak nie dotyczą one kierunku *finanse i rachunkowość*, a dotyczące innych kierunków są nieaktualne np. ostatni raport z przeprowadzenia studenckiej ankiety oceny zajęć dydaktycznych Kierunek Filologia dotyczy r.a. 2015/2016 (<http://www.wszechnicapolska.edu.pl/uczelnia/jak-ksztalcimy/ewaluacja-procesu-jakosci-kształcenia/> [11.03.2018]). Jak wynika z rozmów ZO ze studentami nie są im znane efekty ankiet.

Na stronach www dostępne są aktualne informacje dla studentów w tym wzory pism i podań w dotyczące toku studiów, informacje na temat opłat, dane i kontakt do organów Samorządu Studentów, dokumenty dotyczące pomocy materialnej. Warto zauważyć, że na podstronie pracowniczej znajdują się wskazówki dla wykładowców prowadzących zajęcia dydaktyczne ze studentami z niepełnosprawnością (<http://www.wszechnicapolska.edu.pl/wykladowcy/>).

W wyniku analizy stosowanych w Uczelni rozwiązaniach można wskazać także na inne formy dostępu dla studentów i kadry do informacji o studiach (w szczególności dostęp do sylabusów zajęć) jakim jest platforma Moodle.

Na stronach Uczelni wymienieni są partnerzy instytucjonalni, ale brak informacji o Zespole Ekspertów. W tym miejscu warto zauważyć, że oficjalnie został powołany Zespół Ekspertów, ale w protokołach jego posiedzeń mowa o „Radzie” i tak też o sobie mówili przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zasiadający w tym organie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

WSZJK we Wszechnicy Polskiej dostosowany jest do struktury Uczelni oraz obejmuje kluczowe procedury związane z projektowaniem, realizacją i oceną procesu dydaktycznego. Wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształt programów jest ograniczony i ma charakter formalny, co wynika z krótkiego okresu funkcjonowania Zespołu Ekspertów. W związku z powyższym ocena wpływu interesariuszy zewnętrznych na program i proces kształcenia jest na razie trudna do przeprowadzenia. Wpływ interesariuszy wewnętrznych – nauczycieli i studentów też jest nieklarowny – studentów bardzo niewielki, a nauczycieli akademickich nieudokumentowany. Skuteczność działań w obszarze zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia przejawia się m.in. doprowadzeniem do modyfikacji efektów kształcenia w rok po wprowadzeniu praktycznego profilu studiów. Jednocześnie oznacza to wprowadzenie nowego profilu bez dobrego przygotowania. To niedobre przygotowanie obok pierwotnie niedoskonałego opisu efektów kształcenia przejawia się w programie studiów z nadmiarem wykładów i niedostatkiem ćwiczeń umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Sama procedura pozyskiwania informacji o jakości zajęć w oparciu o system ankietowy jest poprawnie skonstruowana, choć można zasugerować drobne korekty ankiety ogólnouczelnianej. Niestety jednak, jak wskazali studenci podczas wizytacji ZO, efekty badań ankietowych nie są im komunikowane. Nie można także ocenić, czy i w jaki sposób wyniki tych badań służą władzom Uczelni do podejmowania działań na rzecz poprawy i doskonalenia

jakości procesu dydaktycznego. Podobnie trudne w ocenie są efekty ponownej weryfikacji oceny prac dyplomowych – sama procedura jest właściwie realizowana, jednak brak informacji na temat działań systemowych podejmowanych na skutek stwierdzenia uchybień w ocenach promotorskich i recenzjach. WSZJK przewiduje prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych według ustalonego planu i w oparciu o formularz hospitacji, których wyniki są przedkładane władzom Uczelni.

Istotną zidentyfikowaną słabością jest dostęp publiczny do informacji. Wiele danych i dokumentów na stronach WWW Uczelni jest nieaktualnych. Szczególnie należy zwrócić uwagę na słabość informowania kandydatów o nowym profilu praktycznym studiów i jego charakterze (program, wymiar praktyk). W wymiarze komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi, przede wszystkim ze studentami, brakuje informacji o wynikach ankiet i ewentualnych skutkach, jakie mogą wywoływać. Jak stwierdzili studenci, częste zmiany planu zajęć, czy zmiany terminów egzaminów są komunikowane zbyt późno.

Dobre praktyki

- „Karta dydaktyczna Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie” – zwięzły dokument, przydatny dla nauczycieli akademickich,
- wskazówki dla wykładowców prowadzących zajęcia dydaktyczne ze studentami z niepełnosprawnością,

Zalecenia

1. Systematycznie i przejrzysto wykorzystywać wyniki badań ewaluacyjnych realizowanych w ramach WSZJK do doskonalenia jakości kształcenia.
2. Poprawić opis kierunku studiów na stronach WWW, w tym wyraźnie wykazać istotę profilu praktycznego (w szczególności informacja powinna być łatwo dostępna dla kandydatów na studia).
3. Monitorować i aktualizować informacje na stronach WWW.
4. Prezentować studentom raporty z badań ankietowych, np. na stronach WWW lub platformie Moodle.
5. Można rozważyć drobne korekty ankiety ogólnouczelnianej, np. zmianę skali ocen na symetryczną.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

W roku akademickim 2017/2018 zajęcia na kierunku *Finanse i rachunkowość* prowadzi 35 nauczycieli akademickich, w tym 14 nauczycieli zgłoszonych do minimum kadrowego. Wśród prowadzących zajęcia: 9 nauczycieli akademickich jest samodzielny pracownikami naukowymi, 15 posiada stopień doktora, zaś 11 tytuł magistra. Wśród wykładowców znajdują się osoby o uznanym autorytecie naukowym. Zgłoszeni do minimum kadrowego to 3 osoby posiadające tytuł naukowy profesora, 3 osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 8 osób z stopniem naukowym doktora. Trudno liczyć jednak na stabilność minimum kadrowego kierunku w długim okresie, bo w jego składzie jest 10 osób w wieku od 70 lat do 90 lat, a tylko 4 w wieku poniżej 70 lat.

Nauczyciele akademicki zgłoszeni do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy w obszarze nauk społecznych, w zakresie dyscyplin: finanse, ekonomia i prawo. Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia dla profilu praktycznego dla kierunku *finanse i rachunkowość* przypisano natomiast do jednej dyscypliny *finanse* z dziedziny nauk ekonomicznych. Osób z dorobkiem z ekonomii lub prawa nie można więc zaliczyć. Wśród osób zgłoszonych do minimum kadrowego i posiadających dorobek naukowy z dyscypliny finanse jest 1 profesor, 2 doktorów habilitowanych oraz 6 doktorów. Łącznie można więc zaliczyć do minimum kadrowego 9 osób. Oznacza to, że spełniony jest tylko warunek minimum kadrowego dla studiów I stopnia. Do spełnienia warunku studiów II stopnia brakuje co najmniej 3 nauczycieli z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego.

Część kadry posiada doświadczenie zawodowe związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku, ściśle związane z zakresem finansów. Wszyscy mają doświadczenie dydaktyczne, lecz wyniki hospitacji wskazują, że nie wszyscy poważnie traktują dyscyplinę zajęć i realizacji programu.

Liczby studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego nie można wyznaczyć z powodu niespełnienia warunku minimum kadrowego na studiach II stopnia.

4.2.

Władze Uczelni zadeklarowały, że przy obsadzie zajęć dydaktycznych biorą pod uwagę zgodność praktycznego doświadczenia zawodowego, dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z dyscyplinami naukowymi powiązаныmi z tymi zajęciami, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji zawodowych.

Oceniając obsadę zajęć należy podkreślić, że zajęcia z takich przedmiotów jak np. *Rachunkowość*, *Rachunkowość międzynarodowa*, *Rachunkowość podatkowa*, *Rachunkowość zarządcza*, *Rachunkowość instytucji finansowych*, *Rachunkowość finansowa*, *Zaawansowana rachunkowość finansowa* oraz *Sprawozdawczość finansowa* powierzono osobom o dużym praktycznym doświadczeniu zawodowym, które pełnią lub w przeszłości pełniły funkcje członków rad nadzorczych, menedżerów bądź właścicieli firm, dyrektorów departamentów, oddziałów przedsiębiorstw, konsultantów, doradców inwestycyjnych oraz kierowników projektów badawczych.

Obsada zajęć dydaktycznych jest generalnie prawidłowa. Wykładowcom nie jest powierzana nadmierna liczba przedmiotów. Z reguły są to 2-3 przedmioty oraz ewentualnie seminaria dyplomowe. Dorobek i kompetencje pracowników prowadzących zajęcia odpowiadają dyscyplinom naukowym, w których te zajęcia są prowadzone. Zespół Oceniający PKA dostrzegł jednak pewne uchybienia w obsadzie przedmiotów:

- wykład z przedmiotu *Matematyka finansowa* prowadzi magister matematyki,
- wykłady z przedmiotów: *Bankowość centralna w Polsce i UE*, *Rachunkowość budżetowa*, *Zarządzanie instytucjami finansowymi*, *Źródła finansowania przedsiębiorstw* prowadzą osoby z dorobkiem naukowym, ale niezwiązanym z treściami przedmiotu, który wykładają.

Wykładanie przedmiotów podstawowych i kierunkowych powinno być zlecane samodzielnym pracownikom naukowym lub adiunktom posiadającym dorobek naukowy z tego zakresu lub doświadczenie zawodowe.

Powierzenie wykładów magistrów dotyczy także przedmiotu: *Przedsiębiorczość*, jednakże nie budzi ono zastrzeżeń, ponieważ specjalistyczny charakter przekazywanych treści oraz bardzo duże praktyczne doświadczenie zawodowe wykładowcy uzasadnia takie podejście do obsady zajęć. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa przedstawiono w załączniku 6.

4.3.

W polityce kadrowej prowadzonej przez Rektora stosowane są następujące zasady:

- 1) angażowania nauczycieli akademickich, których dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe zapewniają realizację zakładanych efektów kształcenia,
- 2) odmłodzenia kadry poprzez zatrudnianie młodych stażem pracowników o znaczącym dorobku naukowym i znajomości języków obcych,
- 3) zatrudniania nauczycieli akademickich, dla których Wszechnica Polska stanowi podstawowe miejsce pracy.

W wyniku takich działań dąży się do stworzenia zespołu nauczycieli akademickich, którzy mogą prowadzić działalność dydaktyczną i naukowo-badawczą na wysokim poziomie, jak również rozwijać umiędzynarodowienie procesu kształcenia i kontakty międzynarodowe. Sprzyja temu system motywacyjny zachęcający nauczycieli akademickich do samorozwoju oraz działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej w postaci podwyżki płac, udzielania urlopów naukowych, finansowania udziału w konferencjach krajowych i zagranicznych, organizacji konferencji naukowych w Uczelni, zmniejszania pensum dydaktycznego, udostępniania sprzętu informatycznego, publikowania prac promocyjnych i finansowania procesu podwyższania kwalifikacji naukowych. Uczelnia wydaje Zeszyty Naukowe, w których nauczyciele mogą publikować wyniki badań, oraz wydaje materiały z konferencji. Podnoszeniu kwalifikacji naukowych i rozwijaniu kompetencji dydaktycznych sprzyja udział nauczycieli w wymianie międzynarodowej. Nauczyciele akademicy mogą również uczestniczyć w bezpłatnych kursach doskonalących umiejętności w zakresie informatyki i języków obcych.

Sposobem weryfikacji skuteczności prowadzonej polityki kadrowej jest wielopłaszczyznowa ocena nauczycieli, na którą składa się ocena bieżąca kierownictwa katedry i Uczelni, np. na podstawie hospitacji, ocena dokonywana przez studentów i ocena okresowa obejmująca całokształt działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zajęcia na kierunku *Finanse i rachunkowość* prowadzi 35 nauczycieli akademickich, w tym: 9 nauczycieli akademickich jest samodzielnymi pracownikami naukowymi, 15 posiada stopień doktora, zaś 11 tytuł magistra. Wśród wykładowców znajdują się osoby o uznanym autorytecie naukowym. Ze względu na dorobek spoza dyscypliny finanse 5 osób spośród 14 zgłoszonych do minimum kadrowego nie może być zaliczonych i w efekcie spełniony jest tylko warunek minimum kadrowego dla studiów I stopnia. Dla spełnienia warunku studiów II stopnia brakuje co najmniej 3 nauczycieli z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego. Są przypadki nieprawidłowej obsady zajęć dydaktycznych. Polityka kadrowa oparta jest na dobrych zasadach, ale zasada odmłodzenia kadry nie jest konsekwentnie realizowana.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- Uzupełnić minimum kadrowe dla studiów II stopnia o 3 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych.
- Skorygować niewłaściwą obsadę zajęć dydaktycznych.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Strategia rozwoju uczelni zakłada kształcenie studentów w celu ich przygotowania do pracy w szybko zmieniających warunkach funkcjonowania współczesnej gospodarki i jej podmiotów, co wskazuje na potrzebę budowania ścisłych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, również w trosce o jakość kształcenia.

Naczelnym organem w systemie zapewniania jakości kształcenia we Wszechnicy Polskiej Szkole Wyższej w Warszawie jest Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URdsJK), jednak nie ma w niej przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych.

Rektor Zarządzeniem nr 26/2017 z dnia 26 września 2017 r. powołał Zespół Ekspertki Uczelni. Zespół ten swoją wiedzą i doświadczeniem określa wskazania adekwatne do misji Uczelni, inicjuje prace mające na celu dostosowanie działalności dydaktyczno-naukowej do oczekiwań środowiska zewnętrznego. Zostało to potwierdzone podczas spotkania z przedstawicielami pracodawców, zostali oni włączeni w proces kształtowania koncepcji kształcenia, uczestniczyli w dyskusjach nad jej rozwojem. Wcześniej w Uczelni funkcjonowała Rada Patronacka powołana Zarządzeniem nr 6/2015 Rektora Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 15 marca 2015 r. Plany i programy kształcenia na wszystkich kierunkach prowadzonych we Wszechnicy Polskiej w roku akademickim 2015/2016 i 2016/2017 były konsultowane przez Radę Patronacką. Z kolei plany i programy kształcenia na rok akademiki 2017/2018 dla wszystkich kierunków i poziomów kształcenia powinny już być konsultowane z Zespołem Ekspertkim. Z opinii tego Zespołu z dnia 26.09.2017r. wynika, że pozytywnie zaopiniowano plany i programy kształcenia i oceniono, że są zgodne z potrzebami rynku pracy. Stosowną opinię podpisał przewodniczący Zespołu Ekspertkiego. Warto jednak zauważyć, że dokładnie tego samego dnia Zarządzeniem nr 26/2017 Rektora powołano Zespół Ekspertki (tego samego dnia są też powołania większości członków, a część z nich została powołana później, np. w lutym 2018r.), wydaje się, zatem, że wyrażona opinia ma charakter fasadowy, bowiem trudno oczekiwać, że zespół pracował w takim ekspresowym trybie, a dodatkowo trudno ocenić przydatność programu kształcenia bez analizy oczekiwanych efektów kształcenia, a z opinii nie wynika ich przegląd. Zresztą podczas spotkania w czasie wizytacji przedstawiciele Zespołu potwierdzili, że nie zapoznali się i nie oceniali efektów kształcenia. Uczestnicy spotkania z pracodawcami zorganizowanego podczas wizytacji stwierdzili, że spotkali się w ramach Zespołu Ekspertkiego trzykrotnie, natomiast w dokumentach przedstawionych przez władze Uczelni stwierdzono obecność tylko jednego protokołu z dnia 15.02.2018r. Jeśli zatem nie było wcześniej spotkań, tym bardziej opinia wywołuje wątpliwości.

W latach 2016-2017 Katedra Finansów i Rachunkowości zorganizowała cykl seminariów naukowych oraz posiedzeń katedry, w których referaty wygłosili zarówno pracownicy Wszechnicy Polskiej jak i zaproszeni goście reprezentujący interesariuszy zewnętrznych. Przykładowe tematy to: *Podatki i ubezpieczenia w polskim systemie finansowym*, *Aktualne problemy finansowania działalności JST – na przykładzie Grodziska Mazowieckiego*, *Stan i funkcjonowanie polskiego sektora bankowego*. Tego typu praktyka sprzyja uprzączenienu kształcenia, choć podstawowym celem tych spotkań były zadania naukowe, a nie bezpośrednio aplikacyjne.

Zgodnie z przyjętym Wewnętrznym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia w Uczelni, w celu monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia powinno być prowadzone badanie opinii interesariuszy zewnętrznych. Zgodnie z raportem samooceny badanie pracodawców realizowane jest w oparciu o prace Zespołu Ekspertkiego powołanego w Uczelni, jednak jak dotąd Zespół Ekspertki zaangażował się w omawianie koncepcji kształcenia na poziomie strategicznym, wymieniając poglądy na temat oczekiwań rynku pracy i

możliwości współpracy z Uczelnią, wyżej wymienionych badań w sposób uporządkowany nie przeprowadzono. Potwierdzili to sami pracodawcy podczas spotkania z nimi. Potwierdza to również Biuro Karier, które przyznało, że w przygotowaniu jest odpowiednie narzędzie badawcze.

Aktywna współpraca z pracodawcami realizowana jest na poziomie praktyk zawodowych. Szeroka współpraca z przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami z otoczenia społeczno-gospodarczego pozwala uznać, że możliwe jest przeprowadzanie praktyk zawodowych u współpracujących pracodawców, z uwzględnieniem zaleceń zgłaszanych przy opisie kryterium 2. Współpraca odnośnie do praktyk studenckich opiera się na każdorazowo podpisywanych umowach o odbycie praktyk zawodowych. Niestety przyjmujący na praktykę zawodową dotąd nie wpływali na tworzenie i ewaluację efektów kształcenia, nie weryfikowali programu i planu studiów, dlatego trudno im się odnieść do tego, jakie umiejętności i wiedzę studenci już posiadają i jaką powinni kształtować i doskonalić w czasie praktyk zawodowych. Na zakończenie praktyk przedsiębiorca formułuje ocenę praktykanta i samej praktyki, w żaden sposób nie oceniając stopnia realizacji założonych efektów kształcenia.

Wśród wykładowców są przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, jednak stopień współpracy z nimi na płaszczyźnie dydaktycznej nie jest doskonały. Poza przedstawicielami szeroko rozumianej rachunkowości brakuje wykładowców z większym doświadczeniem zawodowym adekwatnym do kierunku Finanse i rachunkowość, zgodnym z profilem absolwenta ocenianego kierunku studiów (czyli asystentów i specjalistów).

Nie stwierdzono natomiast współpracy z interesariuszami zewnętrznymi przy realizacji prac etapowych, np. projektów. W zakresie realizacji prac dyplomowych współpraca sprowadza się do możliwości pozyskania przez studenta w czasie praktyk zawodowych danych na potrzeby realizacji pracy dyplomowej, dotychczas nie podjęto współpracy na etapie konkretyzowania i ustalania tematów projektów dyplomowych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Brakuje systemowej i systematycznej współpracy z jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczego. Nie wpływają one ani na formułowanie, ani na weryfikowanie efektów kształcenia, choć podjęto współpracę na poziomie dyskusowania koncepcji kształcenia. Nie organizuje się wspólnych przedsięwzięć z interesariuszami zewnętrznymi, nie licząc nielicznych spotkań, raczej o charakterze naukowym. Praktycy prowadzą część zajęć dydaktycznych, jednak na profilu praktycznym oczekiwać można znacznie wyższego odsetka wykładowców z aktualnym doświadczeniem zawodowym zgodnym z kierunkiem kształcenia i profilem absolwenta. Realizowane są także praktyki zawodowe, jednak wymagają pewnych reorganizacji, by lepiej wpływać na jakość kształcenia i jej efekty.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

Zaleca się wprowadzić przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do zespołu oceniającego i monitorującego jakość kształcenia, a także potwierdzającego efekty uczenia się poza Uczelnią.

Należy wzmocnić relację z pracodawcami w zakresie modyfikacji i oceny stopnia realizacji efektów kształcenia podczas praktyk zawodowych.

Zaleca się także szerszą współpracę z przedstawicielami praktyki gospodarczej w procesie realizacji zajęć dydaktycznych, formułowania tematów prac dyplomowych i projektów etapowych.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na ocenianym kierunku nie ma ścieżki kształcenia w języku obcym, ani obcojęzycznych zajęć (poza lektoratami) w programie studiów. Są natomiast na obu stopniach studiów lektoraty z języków obcych (4 semestry na studiach I stopnia i 2 semestry na studiach II stopnia, po 24 godziny zajęć w semestrze). Uczelnia uczestniczy w programie Erasmus+, a wcześniej w Erasmus. Zawarła umowy o współpracy z licznymi uczelniami Europy, Azji oraz Ameryki Południowej i Środkowej. W części dotyczącej kierunku finanse i rachunkowość współpraca ta skupia się na 2 uczelniach z Portugalii oraz po 1 z Holandii, Turcji i Chile. Osoby przygotowujące się do wyjazdów w programie Erasmus/ Erasmus+ mogą korzystać z dodatkowych zajęć z języków obcych. Pomocą w sprawach proceduralnych służy im Pełnomocnik Rektora ds. Wymiany Międzynarodowej.

W roku akademickim 2012/2013 3 studentów kierunku wyjechało na studia do uczelni portugalskiej, a roku 2012/2013 na Uczelni część studiów realizowali 3 studenci tureccy, zaś w 2014/2015 5 studentów tureckich. Jeden z nauczycieli akademickich ocenianego kierunku miał roku akademickim 2017/2018 wykłady w Portugalii. W roku 2014/2015 wykłady zbieżne z programem studiów ocenianego kierunku prowadził w Uczelni nauczyciel akademicki z Turcji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Poprawne jest kształcenie języków obcych i ramy organizacyjne wymiany międzynarodowej pracowników i studentów. Niewielka mobilność studentów niestacjonarnych to zjawisko typowe. Brak natomiast obcojęzycznej oferty przedmiotów z programu finansów i rachunkowości.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Wprowadzić do programów studiów I i II stopnia co najmniej pojedyncze, obowiązkowe moduły wykładane i zaliczane w języku obcym.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Uczelnia od początku swego istnienia tj. od roku akademickiego 2001/2002, mieści się w Pałacu Kultury i Nauki. Obecnie wynajmuje pomieszczenia na VIII piętrze. Uczelnia ma umowę najmu pomieszczeń z Zarządem PKiN Sp. z o.o. w Warszawie w celu prowadzenia działalności statutowej. Ponadto od 2010 roku Uczelnia jest właścicielem obiektu dydaktycznego przy ul. Karmelickiej 10 w Warszawie.

W PKiN Uczelnia dysponuje całkowitą powierzchnią 650 m². W skład tej powierzchni wchodzi dwie aule amfiteatralnie, każda dla 158 studentów oraz sala wykładowa dla 40 osób. Wszystkie sale są wyposażone w ekrany projekcyjne, białe tablice sucho ścieralne oraz

nagłośnienie. W bezpośrednim sąsiedztwie auli i wszystkich sal wykładowych usytuowane są przestronne korytarze stanowiące powierzchnie odpoczynkowe dla studentów i wykładowców. W jednym z nich urządzono profesjonalny punkt usług kserograficznych dla potrzeb studentów i wykładowców. Ponadto funkcjonują trzy ogólnodostępne stanowiska komputerowe, w tym dwa przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

PKiN oferuje nieograniczony dostęp do szerokiej oferty kulturalnej i usługowej, z której mogą korzystać nasi studenci, tj. szatnia, poczta, kiosk, sklepy, automaty z napojami, bary, kawiarnie, kina, teatry oraz wiele imprez edukacyjnych i kulturalnych.

Obiekt dydaktyczny przy ul. Karmelickiej 10 jest od lipca 2010 roku własnością Uczelni, a całkowita powierzchnia wynosi 1700 m². W skład tej powierzchni wchodzi: amfiteatralna aula dla 134 osób, pracownia komputerowa z 30 stanowiskami komputerowymi oraz 22 sale wykładowe do prowadzenia zajęć w grupach od 20 do 70 osób. Aula i 4 inne sale są wyposażone w tablice interaktywne z projektorami multimedialnymi. We wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych, zgodnie z potrzebami nauczycieli akademickich, możliwe jest stosowanie projektorów multimedialnych oraz laptopów zapewniających wsparcie prowadzenia zajęć dydaktycznych. Do nauki języków obcych wykorzystywane są sale wykładowe na stałe wyposażone w telewizory i odtwarzacze DVD oraz radiomagnetofony do odtwarzania płyt CD i plików MP3.

Obiekt przy ul. Karmelickiej 10 zapewnia realizację procesu dydaktycznego Uczelni zgodnie z potrzebami studentów.

Infrastruktura informatyczna jest obsługiwana przez lokalną serwerownię. Sieć i wyposażenie informatyczne obiektu jest zintegrowane z systemem Uczelni, którego centralna serwerownia zlokalizowana jest w PKiN. Platforma e-learningowa Uczelni, jako środowisko zdalnego nauczania, jest integralnym narzędziem procesu dydaktycznego wykorzystywanym w Uczelni. Przedmioty w liczbie poniżej 10 są realizowane w formule *blended learningu*. Platforma e-learningowa pozwala studentom na zapoznanie się z materiałem dydaktycznym przygotowanych przez wykładowcę.

Zainstalowane oprogramowania dla celów dydaktycznych obejmuje tylko MS Office. **Brak specjalistycznego oprogramowania z zakresu finansów i rachunkowości.**

Infrastruktura Uczelni zapewnia nieograniczony dostęp dla osób niepełnosprawnych np. na wózkach inwalidzkich do wszystkich pomieszczeń w PKiN, a w obiekcie dydaktycznym przy ul. Karmelickiej 10 nieograniczony dostęp jest możliwy tylko do pomieszczeń parteru (Biblioteka, pracownia komputerowa, sale wykładowe, szatnia, bufet, toalety damska i męska.) Dostęp do auli oraz kondygnacji I piętra jest możliwy przy wykorzystaniu kompletu profesjonalnych szyn teleskopowych przy pomocy pracowników Uczelni. Jeden komplet znajduje się w szatni obiektu

7.2.

Biblioteka mieści się w pomieszczeniach na ul. Karmelickiej 10. Księgozbiór stanowią zbiory gromadzone przede wszystkim dla potrzeb dydaktyki w Uczelni: wykładanych przedmiotów i problematyki prac dyplomowych. Profil tematyczny wyznaczają kierunki i specjalności nauczania. Księgozbiór gromadzony od 2001 roku a liczba egzemplarzy ponad 11000. Wśród zgromadzonych książek przeważają wydania z lat 2003 – 2017 uzupełniane o nowości.

W bibliotece działa system biblioteczny LIBRA 2009. Katalog jest dostępny on-line, a czytelnicy mogą elektronicznie zamawiać książki ze swoich kont. W pomieszczeniach biblioteki znajdują się komputery z biblioteczną bazą katalogową i pełnym dostępem do Internetu. Działa bezprzewodowa sieć Wi-Fi. Czytelnicy mają do dyspozycji 7 komputerów. Dwa stanowiska są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Biblioteka jest otwarta 6 dni w tygodniu – wtorek - czwartek 10:00 - 17:00, piątek 11:00 - 19:00, sobota 10:00 - 16:00 oraz niedziela 10:00 - 14:00, to jest łącznie 38 godz. tygodniowo.

Zakres gromadzonych zbiorów dla kierunku *finanse i rachunkowość* obejmuje: makro i mikroekonomię, bankowość, prawo bankowe, ubezpieczenia gospodarcze, finanse, finanse publiczne, finanse przedsiębiorstw, prawo finansowe, prawo cywilne, politykę pieniężną, system podatkowy, fundusze unijne, zamówienia publiczne, przedsiębiorczość, rachunkowość, rachunkowość finansową, analizę finansową, rachunkowość zarządczą, rachunkowość instytucji finansowych, rachunkowość budżetową, podatkową, audyt i kontrolę wewnętrzną, zarządzanie ryzykiem rynkowym i operacyjnym, matematykę, statystykę, statystykę ekonomiczną, organizację i zarządzanie.

Ponadto Biblioteka posiada książki potrzebne do przedmiotów kształcenia podstawowego, wykładanych na wielu kierunkach, jak: filozofia i etyka, psychologia, socjologia, negocjacje i mediacje, podstawy prawa, ochrona własności intelektualnej.

Brak specjalistycznych czasopism z zakresu kierunku *finanse i rachunkowość*.

Na stronie internetowej Biblioteki, począwszy od 2010 r., są umieszczane sukcesywnie cyfrowe wersje wydawanych w Uczelni podręczników, skryptów oraz Zeszytów Naukowych Wszechnicy. Strona zawiera również linki do innych bibliotek, w tym do bezpłatnych stron polskich bibliotek wirtualnych udostępniających zbiory on-line: cyfrowej kolekcji książek naukowych polskich naukowców pod nazwą Otwórz Książkę, Federacji Bibliotek Cyfrowych, Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, Katalogu Zbiorów Polskich Bibliotek Naukowych NUKAT. W Bibliotece można korzystać z baz danych Elsevier, Springer, Wiley dostępnych w ramach krajowej licencji Wirtualnej Biblioteki Nauki.

W roku akademickim 2017/2018 gromadzenie zbiorów Biblioteki jest skierowane na powiększanie zbiorów – w formie papierowej i elektronicznej - wykorzystywanych w praktycznym przygotowaniu zawodowym studentów.

7.3.

W ciągu każdego roku akademickiego zbierane są na bieżąco uwagi i sugestie studentów, wykładowców oraz spostrzeżenia pracowników administracyjnych dotyczące stanu, sprawności i doskonalenia bazy dydaktycznej Uczelni poprzez:

- meldunki sporządzane w punktach obsługi zajęć (pracownicy administracyjni);
- skrzynkę na „Opinie, skargi i wnioski studentów”, która znajduje się przy Bibliotece;
- wpisy do „Książki skarg, uwag i sugestii wykładowców i studentów”, która jest dostępna w szatni obiektu dydaktycznego na ul. Karmelickiej.

Studenci mają możliwość oceny infrastruktury dydaktycznej, dostępu do niej oraz zasobów bibliotecznych w ramach ankietyzacji środowiska kształcenia. Studenci licznie biorą udział w tym badaniu, a wyniki opracowuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia, która wnioski i rekomendacje przedstawia Władzom Uczelni. Niestety studenci jedynie biorą udział w samej ocenie, a nie są informowani o efektach wyrażonej przez nich opinii.

Wszystkie zgłoszone uwagi i sugestie są na bieżąco załatwiane dla zapewnienia pełnej sprawności elementów bazy dydaktycznej przed kolejnym zjazdem. Infrastruktura Uczelni wykorzystywana w procesie kształcenia jest systematycznie rozbudowywana poprzez systematyczne zakupy nowoczesnego wyposażenia bazy dydaktycznej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- Uczelnia dysponuje pomieszczeniami do zajęć dydaktycznych o wystarczającej pojemności i dobrym wyposażeniu. Utrudnieniem jest jednak znaczna odległość między PKiN a obiektem przy ul. Karmelickiej 10.
- Infrastruktura informatyczna jest dobrej jakości, do komunikacji ze studentem wykorzystywana jest platforma e-learningowa Moodle, dzięki niej kilka przedmiotów prowadzi się w formule *blended learningu*.

- Zainstalowane oprogramowania dla celów dydaktycznych obejmuje tylko MS Office. Brak specjalistycznego oprogramowania z zakresu finansów i rachunkowości. To ważny niedostatek przy profilu praktycznym.
- Infrastruktura Uczelni zapewnia nieograniczony dostęp dla osób niepełnosprawnych np. na wózkach inwalidzkich do wszystkich pomieszczeń w PKiN, a w obiekcie dydaktycznym przy ul. Karmelickiej 10 nieograniczony dostęp tylko do pomieszczeń parteru. Dostęp do auli oraz kondygnacji I piętra jest możliwy przy wykorzystaniu kompletu profesjonalnych szyn teleskopowych przy pomocy pracowników Uczelni.
- Biblioteka ma wystarczająco bogate i aktualne zbiory, zapewnia dostęp do baz elektronicznych, jest nowoczesnie zorganizowana, funkcjonuje w czasie dogodnym dla studentów. Brak jednak specjalistycznych czasopism z zakresu kierunku *finanse i rachunkowość*.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- Uzupełnić oprogramowanie z zakresu finansów i rachunkowości o specjalistyczne pakiety finansowo-księgowo.
- Uzupełnić listę czasopism dostępnych w Bibliotece o czasopisma z zakresu kierunku *finanse i rachunkowość*.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studenci są niezadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej. Kadra akademicka, która w większości osiągnęła już wiek emerytalny, nie stanowi dla studentów wsparcia m.in. przez częste niezapowiedziane nieobecności na konsultacjach oraz zajęciach, które często w opinii studentów nie są odrabiane. Ponadto studenci poinformowali, że jedna studentka musiała płacić za warunkowe powtarzanie przedmiotu (który wcześniej zaliczyła), gdyż nie zdażyła otrzymać wpisu od prowadzącej, która zakończyła współpracę z Uczelnią, a pracownicy dziekanatu nie znajdowali rozwiązania pozwalającego studentce uzyskać wpis.

W Uczelni istnieje możliwość ubiegania się o Indywidualny Program Studiów, który jest przeznaczony dla osób szczególnie uzdolnionych oraz o Indywidualną Organizację Studiów, która w szczególności jest przeznaczona dla osób z niepełnosprawnością. Procedurę ubiegania się o ww. formy indywidualizacji toku kształcenia są opisane w Regulaminie Studiów, a mimo to studenci nie są świadomi takich możliwości indywidualizacji studiów i nie korzystają z nich. Opinie studentów o procesie dyplomowania są różne. Według niektórych jest on zorganizowany w sposób zadowalający. Mogą wybrać opiekuna pracy, który odpowiada ich zainteresowaniom naukowym i realizować tematykę pracy z tego zakresu. Uważają, że wsparcie opiekuna w procesie dyplomowania jest dla nich znaczące. Natomiast innego zdania są studenci obecnego szóstego semestru, którzy poinformowali, że dla ich grupy opiekun pracy został im narzucony z góry i nie mieli możliwości zmiany na osobę, która mogłaby pomóc w realizacji pracy dyplomowej w innym zakresie.

Studenci nie są zapoznani z kartami przedmiotów. Podczas spotkania z ZO PKA poinformowali, że na pierwszych zajęciach tylko nieliczni nauczyciele akademicy przedstawiają im sylabusy oraz że nikt nie informuje ich o tym, że karty są dostępne na wewnętrznej stronie internetowej, do której każdy student może sobie założyć samodzielnie konto.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że prowadzący udostępniają materiały pomocnicze, np. dodatkowe arkusze ćwiczeniowe i literaturę.

Studenci nie zrzeszają się w żadnym kole naukowym, gdyż są to studenci jako niestacjonarni nie czują potrzeby dodatkowej działalności z uwagi na pracę zawodową.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, z którego pomocy mogą korzystać studenci. W ramach swojego zakresu obowiązków BK prowadzi szkolenia z zakresu umiejętności miękkich, wykłady z pracodawcami oraz przygotowują oferty pracy, staży i praktyk. Ponadto studenci mogą skorzystać z porady doradcy zawodowego w zakresie przygotowywania dokumentów aplikacyjnych i profilowania zawodowego. Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że są zaznajomieni z ofertą BK, natomiast nie korzystają z niej, gdyż większość z nich już pracuje w zawodzie.

W Jednostce funkcjonuje Samorząd Studencki, który angażuje się w życie Uczelni przez aktywny udział w gremiach wprowadzających i monitorujących zmiany w programach kształcenia. Przedstawiciele studenckcy mają swoją siedzibę i środki zapewnione na swoją działalność.

W Uczelni funkcjonuje instytucja Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, który odpowiada za wsparcie studentów z niepełnosprawnością. Mogą oni się zwracać o pomoc w zakresie opieki asystenckiej, wypożyczenia sprzętu wspomagającego proces kształcenia, zakup specjalistycznego oprogramowania.

W Uczelni istnieje kilka form mechanizmów motywujących studentów, którymi są stypendium rektora finansowane z Funduszu Pomocy Materialnej oraz pochwały, wyróżnienia i nagrody pieniężne. Przy przyznawaniu stypendiów rektora brane są pod uwagę średnia ocen oraz osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne. Studenci takie mechanizmy motywujące do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uznają za wystarczające.

W Jednostce studenci mogą zgłaszać swoje uwagi co do procesu kształcenia przez badania ankietowe, które są prowadzone w jednostce, natomiast nic nie wiedzą na temat dalszych losów badań ankietowych oraz ich ewentualnych efektów.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili negatywną opinię na temat funkcjonowania obsługi administracyjnej. W ich opinii obsługa jest niemiła i niechętna do udzielania porad w zakresie najbardziej podstawowym. Ponadto studenci narzekają na fakt, że niektóre grupy mają zajęcia zaplanowane tylko w siedzibie na ul. Karmelickiej, a dziekanat znajduje się w Pałacu Kultury i Nauki, co uniemożliwia studentom załatwienie podstawowych spraw jak, np. „podbicie” legitymacji studenckiej.

8.2.

Jednostka na stronie internetowej zawarła informacje dotyczące procesu kształcenia, w tym informacje o planie zajęć, regulaminie studiów, regulaminie pomocy materialnej i ogólne informacje o procesie kształcenia. Natomiast na stronie nie są zawarte plany studiów ani karty przedmiotów, co nie pozwala na pełne zapoznanie się z programem kształcenia kandydatów na studia i obiektywny wybór kierunku kształcenia. Ponadto studenci bardzo negatywnie wypowiedzieli się o polityce informacyjnej jednostki. Często dzień przed zajęciami pojawia się informacja, że jakieś zajęcia są odwoływane, co jest stanowczo za późno dla studentów. Panuje również dezinformacja w zakresie terminów dotyczących konkretnych zaliczeń z przedmiotów, np. pierwotnie zaliczenie z przedmiotu statystyka ekonomiczna miało się odbyć 24 lutego, a 16 lutego na stronie internetowej jednostki pojawiła się informacja, że to zaliczenie odbędzie się

jednak 17 lutego, co nie pozwoliło studentom na właściwe przygotowanie się do zaliczenia. Studenci swoją opinię na temat wsparcia oferowanego przez jednostkę w procesie kształcenia mogą wyrazić w badaniu ankietowym o środowisku kształcenia, gdzie studenci oceniają obsługę administracyjną. Wyniki badania ankietowego są opracowywane w formie raportu, który jest przekazywany władzom Uczelni, natomiast studenci nie są informowani w żaden sposób o działaniach doskonalących w zakresie wsparcia studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci otrzymują ograniczone wsparcie naukowe i dydaktyczne od Jednostki w zakresie zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są uwzględnione indywidualne potrzeby studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, natomiast nauczyciele akademicy nie pojawiają się na konsultacjach, opuszczają zajęcia oraz zmieniają terminy zaliczeń bez konsultacji ze studentami. Doskonalenia wymaga również polityka informacyjna, gdyż wiele informacji zostaje ogłoszonych zbyt późno, co wpływa negatywnie na organizację procesu kształcenia. Wśród słabszych stron należy również wskazać fakt, że obsługa administracyjna jest niemiła i niechętna do obsługi studentów w podstawowym zakresie. Ponadto strona internetowa jednostki zawiera bardzo ograniczone informacje.

Opinie o niedostatkach polityki informacyjnej łagodzi spostrzeżenie, że studenci nie czytają regulaminu studiów i materiałów udostępnianych na platformie Moodle, w tym sylabusów.

Dobre praktyki

Brak dobrych praktyk.

Zalecenia

Zaleca się podjęcie działań mających na celu poprawienie polityki informacyjnej, w tym kontaktów pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami oraz bardziej kompleksowe informowanie na stronie internetowej jednostki (dodanie szczegółowych informacji o programie kształcenia).

Zaleca się również weryfikację realizacji zajęć przez nauczycieli akademickich i ich obecności na wyznaczonych konsultacjach.

Jednostka powinna również podjąć działania doskonalące w zakresie obsługi administracyjnej oraz ułożenia planu zajęć tak, aby studenci mogli chociaż w ciągu jednego dnia załatwić sprawy formalne w dziekanacie. Należy również zapewnić, by studenci są zapoznawani z kartami przedmiotów oraz wynikami ankietyzacji.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
„brak odpowiedniej archiwizacji prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych”	Prace obecnie są archiwizowane
„zasady dyplomowania nie formułują wymogu ustalania wymagań odnośnie zgodności tematyki prowadzonych prac z zainteresowaniami naukowymi osób prowadzących” [nie było jeszcze absolwentów]	Zalecenie formalnie zrealizowano. Obecnie zasady dyplomowania są sformułowane poprawnie, lecz nie są konsekwentnie przestrzegane. Zdarza się brak możliwości wyboru prowadzącego, a więc i odpowiednich zainteresowań, a ponadto często nie przestrzega się ustaleń dotyczących charakteru pracy dyplomowej.

Sylabusy są dostępne dla studentów jedynie w bibliotece uczelni.	Sylabusy dostępne są już na platformie Moodle.
„Metody dydaktyczne [...] w wielu przypadkach zostały w sposób mechaniczny powielone i nie odpowiadają specyfice przedmiotu”	Spełniono częściowo. Nie ma tego rodzaju zastrzeżeń, lecz nadal opisy metod dydaktycznych są ogólnikowe.
„W opinii studentów nie we wszystkich przypadkach wyniki oceny [ankietowe] dają odpowiednie efekty w postaci reakcji władz uczelni na zgłaszane problemy.”	Zalecenie nadal jest aktualne. Brak skutecznych działań w informowaniu studentów o wynikach ankiet i sposobach ich wykorzystania.
Zespół Oceniający stwierdza, iż Wydział Administracji i Finansów nie spełnia wymogów minimum kadrowego [...] Do jego spełnienia brakuje 1 samodzielnego pracownika naukowego oraz 3 doktorów	Wymóg minimum kadrowego nie został spełniony dla studiów II stopnia, a więc zalecenie nie jest spełnione.
Mniej niż 20% studentów w Senacie	Zalecenie spełnione.